

ARCHEOLOGISCH BUREAUONDERZOEK

IJSSELDIJK 363

IN KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

GEMEENTE KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

Archeologie

Archeologisch bureauonderzoek

IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel

Opdrachtgever	Rho Adviseurs voor leefruimte Weena 505 3013 AL Rotterdam
Rapportnummer	18743.001
Versienummer¹	2 (definitief)
Datum	29 juni 2022
Vestiging	Zuid-Holland Hoofdweg 240 3067 GJ Rotterdam 010-7640828 rotterdam@econsultancy.nl
Opsteller	R.S. Verheij, MSc drs. A.J. Wullink
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	ir. F.F.J.M. Top
Paraaf	

© Econsultancy bv, Rotterdam

Foto's en tekeningen: Econsultancy bv, tenzij anders vermeld.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers. Econsultancy aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

ISSN: 2210-8777 (Analoog rapport)

ISSN: 2210-8785 (Digitaal rapport E-depot)

¹ Versie 1 betreft een rapport waarvan geen beoordeling van de bevoegde overheid is ontvangen, bij versie 2 is het rapport wel beoordeeld door de bevoegde overheid.

Administratieve gegevens plangebied		
Projectcode	18743.001	
Toponiem	IJsseldijk 363	
Opdrachtgever	Rho Adviseurs voor leefruimte	
Gemeente	Krimpen aan den IJssel	
Plaats	Krimpen aan den IJssel	
Provincie	Zuid-Holland	
Kadastrale gegevens	Gemeente Krimpen aan den IJssel, sectie C, percelen 3878, 5002 en 6405	
Omvang plangebied	Circa 1,5 ha	
Kaartblad	37H (1:25.000)	
Coördinaten centrum plangebied	X: 99745/Y: 437150	
Bevoegde overheid	Gemeente Krimpen aan den IJssel Raadhuisplein 2 2922 AD Krimpen aan den IJssel	T: 140180
Deskundige namens de bevoegde overheid	Omgevingsdienst Midden-Holland Drs. C. Thanos Thorbeckelaan 5 2805 CA Gouda	T: 088 – 5450000 E: cthanos@odmh.nl
Onderzoeksmelding ARCHIS3	5209048100	
Archeoregio NOaA	12: Hollands veen - en kleigebied	
Beheer en plaats documentatie	Econsultancy, Rotterdam; Provinciaal Archeologisch Depot Zuid-Holland	
Uitvoerders	Econsultancy, R.S. Verheij, MSc & drs. A.J. Wullink	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is onder meer gecertificeerd voor protocollen 4001, 4002, 4003 en 4004 van de BRL SIKB 4000. Verder is Econsultancy lid van de Nederlandse Vereniging van Archeologische Opgravingsbedrijven (NVAO). De leden van de NVAO bieden kwalitatief hoogstaand archeologisch onderzoek. Het lidmaatschap is een waarborg voor kwaliteit en betrouwbaarheid. Tevens is Econsultancy aangesloten bij de Vereniging van Ondernemers in Archeologie (VOiA). De VOiA behartigt de belangen van meer dan 100 bedrijven in alle takken van de archeologie.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving. Een booronderzoek wordt in het algemeen uitgevoerd door het steekproefsgewijs onderzoeken van de bodem, waardoor het, op basis van de resultaten van een booronderzoek, onmogelijk is garanties af te geven ten aanzien van de aan- of afwezigheid van archeologische waarden. In dit kader dient ook opgemerkt te worden dat geraadpleegde bronnen niet altijd zonder fouten en volledig zijn. Daar Econsultancy voor het verkrijgen van historische informatie afhankelijk is van deze bronnen, kan Econsultancy niet instaan voor de juistheid en volledigheid van deze informatie.

SAMENVATTING

Econsultancy heeft in opdracht van Rho Adviseurs voor leefruimte een archeologisch onderzoek uitgevoerd voor het plangebied gelegen aan de IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel in de gemeente Krimpen aan den IJssel. De initiatiefnemer heeft het voornemen het plangebied te herontwikkelen. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, moet eerst een wijziging van het bestemmingsplan worden doorgevoerd. Hierbij moet ook inzichtelijk worden gemaakt welke archeologische waarden binnen het plangebied kunnen worden verwacht. De noodzaak tot archeologisch onderzoek vloeit voort uit het Verdrag van Malta (1992) en de Wet ruimtelijke ordening (Wro, 2006). Het archeologisch onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek.

Uit het vooronderzoek kan worden geconcludeerd dat er in het plangebied één archeologisch niveau wordt verwacht, namelijk vanaf het maaiveld in een ophoogpakket of direct daaronder in de top van de oeverwal-afzettingen van de Hollandse IJssel (of voorloper). De verwachting betreft sporen van landgebruik vanaf 1285 en sporen van de scheepswerf vanaf de 17e eeuw. De verwachting voor het niveau is middelhoog tot hoog.

Econsultancy adviseert om bij de op handen zijnde bestemmingsplanwijziging de bestaande dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 2a' te handhaven voor het zuidelijke en westelijke deel van het plangebied. Dit betekent dat er voor deze delen van het plangebied vervolgonderzoek noodzakelijk is wanneer de grondwerkzaamheden groter zijn dan 100 m² en dieper gaan dan 30 cm -mv. De dubbelbestemming kan van het andere deel van het plangebied gehaald worden en dit deel kan worden vrijgegeven voor verdere ontwikkelingen. Het vervolgonderzoek voor het zuidelijke en westelijke deel van het plangebied kan het beste worden uitgevoerd in de vorm van een archeologische begeleiding van de saneringen en werkzaamheden (IVO-P-variant archeologische begeleiding). Hierbij begeleidt de archeoloog de civieltechnische graafwerkzaamheden waarbij archeologische waarden bij het aantreffen direct geborgen worden en daarmee ex-situ worden behouden. Voor dit onderzoek dient een door de bevoegde overheid goedgekeurd Programma van Eisen te zijn opgesteld waarin is vastgelegd waaraan het onderzoek moet voldoen. Daarnaast adviseert Econsultancy om de amateurarcheologen van Stichting Archeologie te betrekken bij de archeologische begeleiding. De gemeente is bevoegd om onderbouwd van het advies af te wijken.

Bovenstaand advies is van Econsultancy. Er is, op grond van de gebruikte onderzoeksmethode, geprobeerd een zo gefundeerd mogelijk advies te geven. Over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen of resten in het plangebied kan nooit volledig uitsluitel worden gegeven. Aan dit advies kunnen geen rechten worden ontleend. De resultaten van dit onderzoek zullen eerst moeten worden beoordeeld door de bevoegde overheid (gemeente Krimpen aan den IJssel), die vervolgens het advies overneemt of niet.

Als het plangebied nu of in de toekomst door de gemeente Krimpen aan den IJssel wordt vrijgegeven voor bodemroerende werkzaamheden, dan blijft er, conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet uit juli 2016, een meldingsplicht bestaan. Eventuele archeologische resten die bij werkzaamheden worden aangetroffen moeten worden gemeld bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de provincie Zuid-Holland of de gemeente Krimpen aan den IJssel.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	BUREAUONDERZOEK	2
2.1	Doelstelling en onderzoeksvragen	2
2.2	Methoden	2
2.3	Afbakening en huidige situatie van het plangebied	3
2.4	Toekomstige situatie	4
2.5	Aardwetenschappelijke gegevens	5
2.6	Beschrijving van het historische gebruik	7
2.7	Archeologische waarden en onderzoeken	11
2.8	Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel	15
3	CONCLUSIE EN ADVIES	17
	LITERATUUR	18
	BRONNEN	19

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1. Gespecificeerde archeologische verwachting

LIJST VAN AFBEELDINGEN

- Figuur 1. Ligging van het plangebied
- Figuur 2. Het plangebied op de kadastrale kaart
- Figuur 3. Het plangebied op een luchtfoto
- Figuur 4. Ophooglagen binnen het plangebied
- Figuur 5. Toekomstige situatie in het plangebied
- Figuur 6. Het plangebied op de stroomgordelkaart
- Figuur 7. Het plangebied op de paleogeografische kaart
- Figuur 8. Het plangebied op de geomorfologische kaart
- Figuur 9. Maaiveldhoogte in het plangebied
- Figuur 10. Het plangebied op de bodemkaart
- Figuur 11. Het plangebied op historisch kaartmateriaal
- Figuur 12. Werfterrein firma Otto, rond 1900
- Figuur 13. Foto's van de werf
- Figuur 14. Archeologische waarden en onderzoeken
- Figuur 15. Funderingsconstructie scheepshelling
- Figuur 16. Het plangebied op de archeologische verwachtingskaart
- Figuur 17. Archeologische beleidskaart
- Figuur 18. Advies

BIJLAGEN

- Bijlage 1 Overzicht geologische en archeologische tijdvakken
- Bijlage 2 Archeologische monumenten
- Bijlage 3 Onderzoeksmeldingen

1 INLEIDING

Econsultancy heeft in opdracht van Rho Adviseurs voor leefruimte een archeologisch onderzoek uitgevoerd voor een plangebied gelegen aan de IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel in de gemeente Krimpen aan den IJssel. De initiatiefnemer heeft het voornemen het plangebied te herontwikkelen.

Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, moet eerst een wijziging van het bestemmingsplan worden doorgevoerd. Hierbij moet ook inzichtelijk worden gemaakt welke archeologische waarden binnen het plangebied kunnen worden verwacht. De noodzaak tot archeologisch onderzoek vloeit voort uit het Verdrag van Malta (1992), de Wet ruimtelijke ordening (Wro, 2006) en de Erfgoedwet (2016).

Econsultancy is gecertificeerd volgens de BRL 4000 *Archeologie*², voor de KNA-protocollen 4001, 4002, 4003 en 4004, zoals vastgesteld door het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Archeologie en ondergebracht bij het SIKB te Gouda.

Het archeologisch onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek (KNA-protocol 4002, hoofdstuk 2). Op basis van de resultaten van het onderzoek en in relatie tot de geplande bodemverstoringen wordt geadviseerd of en in welke vorm vervolgonderzoek nodig is (hoofdstuk 3).

Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd in april 2022 door R.S. Verheij, MSc en A.J. Wullink (senior KNA-prospector). Het rapport is gecontroleerd door ir. F.F.J.M. Top.

² SIKB, 2018; zie ook www.sikb.nl

2 BUREAUONDERZOEK

2.1 Doelstelling en onderzoeksvragen

Het doel van het bureauonderzoek is om een antwoord te vinden op de vraag wat de gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied is. Om deze vraag te beantwoorden wordt een inventarisatie gemaakt van bekende aardwetenschappelijke, archeologische en (cultuur)historische gegevens. Aan de hand deze inventarisatie wordt het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel opgesteld.

2.2 Methoden

Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform KNA-protocol 4002³, volgens specificaties LS01, LS02, LS03, LS04 en LS05. De resultaten van dit onderzoek worden in dit rapport weergegeven volgens specificatie LS06. Daarnaast wordt het onderzoek uitgevoerd conform het opgestelde beleid voor archeologisch onderzoek binnen de gemeente Krimpen aan den IJssel.

Binnen dit onderzoek zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- afbakening van het plangebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik (LS01);
- beschrijving van de huidige en toekomstige situatie (LS02);
- beschrijving van de historische situatie en mogelijke verstoringen (LS03);
- beschrijving van bekende archeologische en historische waarden en aardwetenschappelijke gegevens (LS04);
- opstellen van een gespecificeerde verwachting (LS05).

Bij het uitvoeren van deze werkzaamheden zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- het Archeologische Informatie Systeem (ARCHIS);
- de Archeologische Monumenten Kaart (AMK);
- geologische kaarten, geomorfologische kaarten en bodemkaarten;
- de centrale toegangspoort tot Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond (DINOLo-
ket);
- relevante (wetenschappelijke) literatuur en historisch kaartmateriaal;
- de recente topografische kaart (schaal 1:25.000);
- recente luchtfoto's;
- het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN);
- de archeologische verwachtingskaarten van de gemeente Krimpen aan den IJssel;
- Stichting Archeologie Krimpenerwaard (SAK).

³ SIKB, 2018

2.3 Afbakening en huidige situatie van het plangebied

Afbakening

Het plangebied binnen de bebouwde kom van Krimpen aan den IJssel, aan de Hollandse IJssel. Het plangebied betreft een oude scheepswerf, Werf Joh. van Duijvendijk en ligt aan de IJsseldijk. Ten zuiden van het plangebied bevindt zich een woonwijk en ten oosten, langs de Hollandse IJssel, meerdere werven. Ten zuidoosten van het plangebied ligt het Comenius College. Het plangebied maakt deel uit van de wijk het Kortland Noord. Het plangebied ligt in de kadastrale gemeente Krimpen aan den IJssel, sectie C en beslaat percelen 3878 (ged.), 5002, 6405 en 6408 (ged.). De oppervlakte van het plangebied is circa 1,5 ha. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1 en figuur 2.

Het onderzoeksgebied is het gebied waarbinnen voor het bureauonderzoek relevante informatie wordt verzameld. Dit is het gebied in een straal van circa 500 m rondom het plangebied.

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een oude scheepswerf met twee loodsen. Eén van de houten loodsen staat in het zuidoostelijke deel van het plangebied, direct aan de dijk, en loopt met de lange zijde parallel aan de dijk. De grotere tweede loods staat in de zuidwestelijke hoek van het plangebied, haaks op de dijk met de kopse kant naar de weg. In het midden van het plangebied is een insteekhaven met aan de westzijde langs de inham een scheepshelling. In het oostelijke gedeelte van het plangebied staan meerdere kleine opslagplaatsen. De rest van het plangebied ligt braak. In figuur 3 is de huidige situatie weergegeven.

Vigerend beleid

Volgens het vigerend bestemmingsplan *Kortland*⁴ uit 2013 heeft het plangebied een dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 2a'. Volgens de bijbehorende planregels is archeologisch onderzoek noodzakelijk bij ingrepen groter dan 100 m² en dieper dan 30 cm -mv.

De dubbelbestemmingen zijn afgeleid van de gemeentelijke beleidskaart en de bijbehorende beleidsnota.⁵

Milieukundige situatie

In 2006 – 2007 is voor het plangebied een milieukundig onderzoek uitgevoerd.⁶ Uit het onderzoek is gebleken dat de ondergrond tot circa 2,8 m -mv bestaat uit kleiig en/of siltig zand, al dan niet met kleilagen. Tot circa 4,3 m -mv is (zandige) klei aangetroffen. Er zijn meerdere ophogingslagen in het plangebied aangebracht (figuur 4). Ter plaatse van het oostelijke deel van het plangebied is tussen 1932 en 1940 een kleiige ophooglaag aangebracht. Deze laag is aangetroffen tussen circa 1,5 en de maximale onderzoeksdiepte van 3 m -mv. In 1960 is er op de voorgenoemde ophooglaag slibhoudend kleiig zand aangebracht. De laag bevindt zich tussen 0,5 en 3 m -mv. In 1975 is aan de noordoostelijk gelegen strook langs de Hollandsche IJssel een ophooglaag van zand aangebracht op de genoemde ophooglaag uit 1960. Deze ophooglaag bevindt zich vanaf de onderzijde van de verharding tot maximaal 1,5 m -mv. Ten behoeve van de verbreding van de dwarse scheepshelling is in 1990 een ophoging ter plaatse van een deel van de Hollandsche IJssel aangebracht, in het noordwestelijke deel van het plangebied. Tijdens de renovatie van de helling is grond vrijgekomen die aan de oostzijde van het plangebied in depot is gezet. Onder de asfaltverharding aan de westzijde van het plangebied is repakuin aanwezig en aan de oostzijde slakkenverharding.

⁴ www.ruimtelijkeplannen.nl

⁵ van den Ende e.a., 2011

⁶ MH Nederland-rapport B06.125.V1

Ter plaatse van het westelijke terrein (met uitzondering van de terreinuitbreiding/ophoging 1990) en het zuidelijke deel van het oostelijke terrein, is de toplaag (plaatselijk tot ca. 1,7 m -mv) heterogeen licht tot sterk verontreinigd met zware metalen, PAK, EOX en/of minerale olie.

Centraal ter plaatse van de olieopslag is matig tot sterk met minerale olie verontreinigde grond en aan de noordzijde van de olieopslag is sterk met minerale olie verontreinigde grond aangetroffen. Ter plaatse van het oostelijk deel van het plangebied is in 1932 t/m 1940 een kleiige ophooglaag aangebracht die sterk verontreinigd is met arseen en zink en matig verontreinigd met koper. Deze laag wordt aangetroffen in de ondergrond van minimaal circa 1,5 tot maximaal circa 3,0 m -mv. De slibhoudende kleiige en zandige ondergrond (met een zwakke oliegeur) van circa 0,5 tot maximaal 3,0 m -mv is matig verontreinigd met de immobiele parameter zink. Betreffende bodemlaag is boven de voornoemde ophooglaag uit 1940 gesitueerd en betreft waarschijnlijk de grond die in 1960 is aangebracht. Aan de noordzijde van het westelijke terreingedeelte is in 1975 een ophooglaag (gelegen vanaf onderzijde verharding tot maximaal circa 1,5 m -mv) van licht verontreinigd zand aangebracht op de voornoemde matig met zink verontreinigde ophooglaag uit 1960. In het licht verontreinigde zand is een EOX-gehalte aangetroffen die de triggerwaarde van het toekomstige bodembeleid (0,8 mg/kg.ds) overschrijdt. Het is mogelijk dat de bodemlaag matig of sterk verontreinigd is met individuele OCB, PCB, chloorfenolen en/of chloorbenzenen. Naast matige tot sterke genoemde verontreinigingen zijn in de grond ter plaatse van het plangebied niet tot lichte verontreinigingen met de (overige) onderzochte parameters aangetroffen. De aangetroffen matige tot sterke verontreinigingen ter plaatse van de diverse deellocaties kunnen worden gerelateerd aan de aangetroffen verontreinigingen in de toplaag ter plaatse van het gehele terrein en mogelijk niet alleen aan het (voormalige) gebruik van de deellocaties.

Ter plaatse van de olieopslag is op het grondwater een drijflaag van olie met een dikte van circa 20 cm aangetroffen. Het grondwater ter plaatse is sterk verontreinigd met minerale olie en matig verontreinigd met naftaleen. Aan de noordwestzijde van de monumentale loods, in de zuidwestelijke hoek van het plangebied, is een sterke verontreiniging met minerale olie in het grondwater aangetroffen. In het grondwater ter plaatse en nabij de monumentale loods, in het zuidoosten van het plangebied, zijn matig tot sterke verontreinigingen met arseen aangetroffen. Ter plaatse van het plangebied zijn licht tot sterk verhoogde arseengehalten in de grond (vaste fase) aangetoond en daarnaast in het grondwater relatief grote fluctuaties in arseengehalten in ruimte. Naast genoemde verontreinigingen zijn in het grondwater ter plaatse van het plangebied niet tot lichte verontreinigingen met de onderzochte parameters aangetroffen. Er is aanbevolen een saneringsplan te laten opstellen voor het plangebied.

Er is een saneringsplan voor het plangebied opgesteld. Het saneringsplan heeft betrekking op het geval van ernstige bodemverontreiniging (metalen, PAK, PCB en/of minerale olie in de grond en minerale olie, PAK en arseen in het grondwater).⁷

2.4 Toekomstige situatie

De initiatiefnemer heeft het voornemen om de westelijke loods in het plangebied te herontwikkelen naar circa 20 onzelfstandige wooneenheden voor autistische jongeren en circa 10 woon-werk woningen op het westelijke deel van het plangebied te ontwikkelen tussen de dwarshelling en de westelijke monumentale loods. Daarnaast zal de oostelijke loods uit de dijk worden gehaald en circa 50 m richting het oosten en 5 meter naar het noorden worden geplaatst. Hierin moet ruimte komen voor daghoreca in combinatie met kleinschalige bedrijvigheid en/of enkele woningen. Tot slot, zullen er aan de oostzijde van de insteekhaven van het plangebied circa 50 woningen worden gerealiseerd. Onder de bebouwing en op het binnenterrein bestaat de mogelijkheid tot ((half)verdiept) parkeren. De toekomstige situatie wordt verbeeld in figuur 5. In deze fase van de planvorming zijn geen exacte bouwplannen bekend.

⁷ Econsultancy-rapport 12722.002

2.5 Aardwetenschappelijke gegevens

Landschappelijke ontwikkeling en geologie

De landschappelijke ontwikkeling van het gebied zal worden beschreven aan de hand van enkele standaardwerken.⁸ Het plangebied ligt in het Hollands veen- en kleigebied. De ontwikkeling van het huidige landschap begint in de laatste IJstijd, het Weichselien (115.000 - 10.000 jaar geleden). Tijdens het koudste deel van deze ijstijd, het Laat-Pleniglaciaal (26.000 – 13.000), ligt het plangebied in de brede riviervlakte van een vlechtende Rijn en Maas. In deze periode wordt het zogenaamde Laagterras gevormd. In het Laat-Glaciaal (13.000 – 10.000 jaar geleden) verbetert het klimaat. In het eerste, warme, deel het Bølling-Allerød-interstadiaal (13.000 – 11.000 jaar geleden), veranderen de Rijn en Maas in zich insnijpende meanderende rivieren. Op het hoger gelegen Laagterras worden overstromingskleien afgezet. In de laatste koude fase, de Jonge Dryas (11.000 - 10.000 jaar geleden), gaan de rivieren weer vlechten en ontstaat het zogenaamde Terras X. Langs de randen van het Terras X, op de oudere terrassen en meandergordels, ontstaan rivierduincomplexen. Het plangebied ligt op dat moment tussen meerdere rivierduinen in, die zich ten noorden, zuidoosten en zuiden van het plangebied bevinden. In de huidige warme periode, het Holocene (vanaf 10.000 jaar geleden) gaan de rivieren wederom meanderen. In het eerste deel van het Holocene snijden de rivieren zich nog in. Buiten de rivierdalen, op de oudere, pleistocene rivierafzettingen, worden weer overstromingskleien afgezet.

De pleistocene rivierafzettingen worden tot de Formatie van Kreftenheye gerekend. De overstromingskleien uit het Bølling-Allerød-interstadiaal en het Vroeg-Holocene vormen de Laag van Wijchen binnen deze formatie. De rivierduinen uit de Jonge Dryas vormen het Laagpakket van Delwijnen binnen de Formatie van Bostel. Volgens de beddinggordelkaart van Cohen (figuur 6) ligt het plangebied ter plaatse een zich insnijpende vroegholocene meandergordel, actief tussen 10.150 en 8.020 BP. Deze holocene meandergordel betreft de Ouderkerk aan den IJssel-stroomgordel. Ten noorden en zuiden van deze meandergordel ligt het Terras X, gevormd tussen 10.950 en 10.150 BP. Het GeoTOP-model uit het DINO-loket laat zien dat de top van de pleistocene terrasafzettingen van de Formatie van Kreftenheye in het plangebied op -16,25 m NAP ligt. Hierop ligt tot -15,25 m NAP een laag laatglaciale en vroegholocene overstromingskleien van de Laag van Wijchen (Formatie van Kreftenheye).

In het eerste deel van het Holocene ontstaat in West-Nederland een getijdengebied, met kwelders en kreken. Het getijdengebied wordt aan de zeezijde begrensd door een opensysteem van strandwallen en aan de landzijde door een veenmoeras. In de pleistocene dalen van de Rijn en Maas ontstaan estuaria, waarin, landinwaarts, rivierafzettingen onder invloed van het getij worden afgezet. Doordat de zeespiegel steeds verder stijgt, schuift de kustlijn steeds verder oostwaarts. Ook het veenmoeras schuift steeds verder op en ouder veen wordt afgedekt door mariene en fluviatile afzettingen.

Het veen dat op de pleistocene afzettingen wordt gevormd, is de Basisveen Laag binnen de Formatie van Nieuwkoop. De mariene afzettingen in het getijdengebied behoren tot het Laagpakket van Wormer binnen de Formatie van Naaldwijk. De fluviatile afzettingen die in een zoet- of brakwatermilieu in de estuaria worden afgezet behoren tot de Formatie van Echteld. Rond 5500 v. Chr. (figuur 7B) ligt het plangebied in het mariene bereik. In de omgeving komen diverse rivieren uit in het estuarium. In de komgebieden tussen de rivieren vindt veenvorming plaats. De pleistocene rivierduinen liggen nog aan het maaiveld. Het GeoTOP-model laat zien dat de top van de fluviatile afzettingen van de Formatie van Echteld binnen het plangebied op -7,25 m NAP ligt. In de daaropvolgende periode schuift de kustlijn weer op in westelijke richting en breidt het veenmoeras zich uit.

⁸ Cohen & Stouthamer, 2012; de Mulder e.a., 2003; Stouthamer e.a., 2015

Rond 3850 v. Chr. (figuur 7C) ligt het plangebied binnen het stroomgebied van de Ouderkerk-stroomgordel (6.300 – 5.350 BP; figuur 6). Rond 2750 v. Chr. (figuur 7D) is de Ouderkerk-stroomgordel opgeslibd en ligt het plangebied in deze opgeslibde stroomgordel, omgeven door een veengebied.

Tussen 2750 en 1500 v. Chr. wordt de Ouderkerk-stroomgordel overgroeid door veen. Het veen betreft het Hollandveen Laagpakket binnen de Formatie van Nieuwkoop. Het GeoTOP-model laat zien dat de top van het Hollandveen binnen het plangebied op -5,25 m NAP ligt. Veenstroompjes die zich vormen in het veengebied zorgen voor de ontwatering van het veengebied, zoals de Vlist en de Loet. Deze veenstroompjes voeren het overtollige water uit de centrale delen van de veengebieden af naar de wat lager gelegen grote rivieren.⁹ Vanaf 250 v. Chr. krijgen rivieren meer invloed in het veengebied en rond 100 n. Chr. groeit één van de veenstroompjes uit tot een voorloper van de Hollandse IJssel, onder invloed van getijdenwerking. Het plangebied ligt op dat moment binnen de stroomgordel van de Hollandse IJssel (figuur 7H). Het GeoTOP-model laat zien dat op het Hollandveen zich fluviatiele afzettingen van de Formatie van Echteld bevinden. De top van deze afzettingen ligt binnen het plangebied op -1,75 m NAP.

De veenvorming in het gebied gaat door tot in de Late Middeleeuwen (figuur 7K). Vanaf de 10^e eeuw wordt het gebied stelselmatig ontgonnen. De Hollandse IJssel stroomt op dat moment ter plaatse van de huidige Sliksloot in de Lek. Rond 1200 verlegt de Hollandse IJssel zich en krijgt deze een directe verbinding met de Noordzee.¹⁰

Geomorfologie en maaiveldhoogte

Volgens de geomorfologische kaart van Nederland (figuur 8) ligt het plangebied in bebouwd gebied, maar ten westen, ten zuiden en ten oosten van het plangebied ligt een vlakte van getij-afzettingen en ten zuidoosten ligt een ontgonnen veenvlakte, al dan niet bedekt of opgevuld met rivierklei. Het maaiveld van de getij-afzettingen en de ontgonnen veenvlakte ligt, volgens het Actueel hoogtebestand van Nederland (AHN3; figuur 9), tussen -2 en -0,8 m NAP. Het maaiveld binnen het plangebied ligt tussen 2,2 en 2,8 m NAP, de helling naar de insteekhaven loopt af naar 0,2 m NAP.

Bodem en grondwater

Volgens de bodemkaart van Nederland (figuur 10) is het plangebied bebouwd, maar komen ten westen en ten zuidoosten van het plangebied drechtvaaggronden en poldervaaggronden voor. Ten noordwesten en zuiden van het plangebied komen weide- en waardveengronden voor. Drechtvaaggronden zijn kleigronden die op een diepte van 40 tot 80 cm overgaan in veen. Deze gronden komen voornamelijk voor op veen, afgedekt door klei.¹¹ Poldervaaggronden zijn kleigronden met roestvlekken en een humusarme bovengrond. De weide- en waardveengronden behoren tot de rauwveengronden en zijn veengronden met een zavel- of kleidek van maximaal 40 cm dik. Bij de weideveengronden komt in dit dek een minerale eerdlaag of humusrijke bovengrond van meer dan 20 cm dik voor.¹² Bij de waardveengronden is er geen sprake van een minerale eerdlaag, maar is de bovenkant humusrijk tot maximaal 8 cm.

In het plangebied is de grondwater trap niet bepaald, maar de drechtvaaggronden hebben grondwater-trap I, dit betekent dat de hoogste grondwaterstand (winterpeil) ondieper dan 20 cm -mv staat en de laagste grondwaterstand (zomerpeil) ondieper dan 50 cm -mv.

⁹ Haartsen, 2009

¹⁰ Van den Ende e.a., 2011

¹¹ Bakker & Schelling, 1989

¹² Harbers, 1981

De grondwaterstand is van invloed op de conservering van organische archeologische resten, zoals hout, leer en bot. Deze resten worden boven de laagste grondwaterstand niet of slecht geconserveerd verwacht.

2.6 Beschrijving van het historische gebruik

Bewoningsgeschiedenis en historisch kaartmateriaal

In het Pleistoceen vormen rivieren twee terrasniveaus in de gemeente Krimpen aan den IJssel. In het lageregelegen niveau zijn de rivieren actief, waardoor de randen van het hoger gelegen terrasniveau een goede bewoningslocatie vormen voor jagers-verzamelaars in het Paleolithicum en Vroeg-Mesolithicum. Het plangebied bevindt zich nabij het Terras X, wat het lageregelegen terrasniveau betreft. In het Mesolithicum worden deze terrassen afgedekt met rivierklei- en getijdenafzettingen, maar hieronder zouden bewoningssporen van de jager-verzamelaars mogelijk aanwezig zijn. Echter, zijn er nog geen sporen uit het Paleolithicum in Krimpen aan den IJssel aangetroffen. Verder is er weinig bekend over de terrasvlakte door de diepe ligging, waardoor de kans op het vinden van sporen klein is.¹³ Hoger gelegen rivierduinen uit het Pleistoceen vormen ook een gunstige plek voor bewoning in deze periode. Volgens de paleografische kaarten bevindt zich alleen in het oosten (in het Langeland) van de gemeente een rivierduin, die tot 1500 v. Chr. boven het veenmoeras blijft uitsteken. Deze rivierduin ligt ten zuidoosten van het plangebied. Hier zou bewoning in het Neolithicum kunnen plaatsvinden.

In het Vroeg-Neolithicum bieden, naast rivierterrassen en rivierduinen, stroomruggen een gunstige bewoningsplek in de gemeente. Deze stroomruggen zijn oude rivierlopen die als een hoger gelegen zand- of kleirug in het veengebied liggen. Ook oever- en crevasseafzettingen langs actieve rivieren kunnen een gunstige bewoningsplek bieden, wederom door de hogere ligging in het landschap. Volgens de stroomgordelkaart (figuur 6) ligt het plangebied in het Vroeg-Neolithicum binnen het bereik van de Ouderkerk-stroomgordel.

In de loop van het Neolithicum ontstaat er een veengebied, ongunstig voor bewoning. Dit gebied is in de Bronstijd en IJzertijd alleen in gebruik voor jacht en visvangst. In de Late IJzertijd zijn de Hollandse IJssel en voorloper (vanaf 120 v. Chr.) ter plaatse van het plangebied actief.¹⁴ Bewoning en landbouw in de Late IJzertijd – Middeleeuwen kan plaatvinden op de oeverwallen van deze rivieren.¹⁵ Binnen het plangebied zouden oeverwal-afzettingen aanwezig kunnen zijn.

Krimpen aan den IJssel ligt in de Krimpenerwaard, waar de IJssel in de Lek uitmondt. Rond 900 n. Chr. bestaat de Krimpenerwaard uit een bol veenkussen dat afloopt naar de rivieren de Lek en de Hollandse IJssel. Deze rivieren hebben door hun jonge bestaan nog nauwelijks een oeverwal gevormd, waardoor het gebied vaak overstroomd. Tijdens deze overstromingen wordt klei en zavel afgezet in een smalle strook langs de rivieren.

¹³ Van de Ende e.a., 2011

¹⁴ Cohen e.a., 2012

¹⁵ Berendsen & Stouthamer, 2001

De Krimpenerwaard wordt vermoedelijk in de 10^e eeuw systematisch ontgonnen. Er bestaat een schenkingsoorkonde uit 944, waarin de Utrechtse Bisschop een deel van de waard tussen de Lek en de Hollandsche IJssel ("Leka et Isla") schenkt aan de Utrechtse kerken St. Maarten en St. Marie. De ontginning duurt tot de 13^e eeuw of mogelijk tot het begin van de 14^e eeuw. Deze ontginning wordt in drie fases uitgevoerd. De eerste fase betreft de randgebieden die worden ontgonnen in de 10^e en 11^e eeuw, de tweede fase betreft de ontginning van de binnengebieden in de 12^e en 13^e eeuw en de derde fase betreft de restgebieden die worden ontgonnen in de 13^e en 14^e eeuw.¹⁶

Rond 1150 worden de rivieren de Lek en de Hollandse IJssel bedijkt en ontstaat langs de IJssel het dorp Krimpen aan den IJssel als dijkdorp. In 1130 wordt de streeknaam "Crempe" voor het eerst vermeld. In deze streek ontstaan twee dorpen, Krimpen aan de Lek en Krimpen aan de IJssel. Deze dorpen worden voor het eerst vermeld in 1270. De term "krimpen" verwijst waarschijnlijk naar een rivierbocht. In het gebied ontstaan de polders Langeland en Korteland door ontginning in twee delen vanuit de IJsseldijk. De Korteland polder wordt ontgonnen vanuit het westen door aanleg van korte percelen en de Langeland polder vanuit het oosten door de aanleg van lange percelen. Aan de oostzijde wordt de Langeland polder begrenst door de Breekade die in de 14^e eeuw als doorvoerroute wordt gebruikt van en naar het veer bij Krimpen aan de Lek. Vervoer door de Krimpenerwaard tussen Moordrecht en Gouda wordt op deze manier mogelijk.¹⁷

Op de kaart van het Hoogheemraadschap Rijnland uit de 17^e eeuw is te zien dat het plangebied in een buitendijksgebied ligt aan de IJssel. Het plangebied ligt ten noorden van de *Kort Landsche* watermolens (figuur 11A). Het plangebied ligt aan een dijk, die het *Korte Land* van de IJssel beschermt.

Op de kaart van Blaeu uit 1645 staan het *Kort Land* en 't *Lange Land* afgebeeld met beide een molen voor bemaling van de polders. Het plangebied is onbebouwd en ligt ten noorden van de IJsseldijk die *Kort Land* scheidt van de IJssel (figuur 11B). Ten zuiden van het plangebied ligt de watermolen. Het plangebied ligt buitendijks.

In 1805 vindt een samenvoeging van de Langeland en Korteland polders plaats en in 1855 wordt de Stormpolder bij Krimpen gevoegd. In 1953 wordt Krimpen aan den IJssel getroffen door de Watersnoodramp waarbij delen van de gemeente overstroomd raken. De Stormpolder en het gebied ten westen van de Lekdijk wordt naar aanleiding van de ramp opgehoogd. De Algerabrug wordt in 1958 aangelegd over de stormvloedkering die al eerder is aangelegd bij Krimpen aan de IJssel. Deze brug verbindt het dorp met Capelle aan den IJssel.

Volgens de kadastrale minuut uit de periode 1811 – 1832 (figuur 11C) beslaat het plangebied percelen 1083 t/m 1091 en 1156 t/m 1161. Percelen 1083, 1089 t/m 1091, 1159 en 1160 zijn in bezit van landbouwer Pieter van der Linden, percelen 1084 t/m 1088 zijn van landbouwer Jan de Jong, percelen 1156 t/m 1158 zijn van steenbakker Jan Mijnlief en perceel 1161 is in het bezit van scheepsman Jan Otto. Percelen 1083, 1091 en 1085 worden gebruikt als rietland, percelen 1088, 1089, 1158 en 1159 als dijk, percelen 1086, 1087, 1090 en 1157 voor houthak, percelen 1084 en 1156 als zelling en 1161 als erf. Het plangebied is onbebouwd en de situatie is nagenoeg hetzelfde gebleven als afgebeeld op de kaart van Hoogheemraadschap Rijnland.

¹⁶ Visscher, 1990; Kroon en De Klunder, 1981 en 1983

¹⁷ Van de Ende e.a., 2011

Op de topografische kaart van 1880 is te zien dat het plangebied aan de IJsseldijk ligt, waarlangs bebouwing staat (figuur 11D). Aan de zuidwestzijde van het plangebied staat bebouwing en ten westen van het plangebied. Het plangebied staat aangegeven als scheepswerf. Vermoedelijk is de bodem van het noordoostelijke deel van het plangebied ruig of wordt gebruikt voor kleiwinning. Ten oosten van het plangebied ligt een begraafplaats, ten zuiden een steenbakkerij en ten noorden een stoomgemaal en steenbakkerij, aan de overkant van de Hollandse IJssel. De percelen van de polders, ten zuiden van het plangebied, zijn langwerpig en liggen loodrecht op de IJsseldijk.

Rond 1893 verdwijnt de *Korte Landsche Boezem*, ten zuiden van het plangebied en komt er een stoomgemaal te staan. Rond 1901 komt er aan de zuidzijde van de IJsseldijk meer bebouwing bij.

Het plangebied ligt in een buitendijks gebied. Deze gebieden zijn zogenaamde “zellingen”. Deze buitendijkse gebieden zijn van oorsprong ondiepe stukken rivier waarin allerlei wateroevervegetatie als riet, wilgen, berken en andere waterplanten groeien. Deze natuurlijke oevers zijn in de loop der tijd afgedamd, opgehoogd en ingericht met scheepswerven en steenfabrieken. Diverse steenfabrieken in de zellingen maken gebruik van klei uit de zelling. Het fijnere sediment dat in de getijrivier blijft liggen heeft een hygroscopische samenstelling waarmee alleen de zogenaamde IJsselsteen (kleine, gele steen) kan worden gebakken. Aan het einde van de 19^e eeuw wordt de IJsselsteen nauwelijks meer gebruikt omdat er andere formaten bebouwing en nieuwe bouwregels worden gebruikt. Dit leidt tot de sluiting van de steenfabrieken. Na de aanleg van de Algerabrug (rond 1960) worden de zellingen volledig in gebruik genomen voor bedrijvigheid. Door latere stagnerende economische ontwikkelingen is een aantal van deze terreinen getransformeerd naar woningbouw.¹⁸

Rond 1940 zijn de huidige loodsen in het plangebied komen te staan, één aan de westzijde van het plangebied en één aan de zuidzijde (figuur 11E). In het midden van het plangebied is de insteekhaven zichtbaar en de oostzijde van het plangebied beslaat weiland en deels een meer. De begraafplaats ligt ten oosten van het plangebied en het stoomgemaal is vervangen door een motorgemaal. Ten zuiden van het plangebied is begonnen met de aanleg van woonwijken en de woonwijk ten zuiden van het plangebied staat aangegeven als Langeland.

Rond 1962 is de woonwijk ten zuiden van het plangebied verder uitgebreid. Het meer ten oosten van het plangebied is verdwenen en is dit deel verhard. In de zuidoosthoek van het plangebied is er een klein gebouw bijgekomen. Ten zuidwesten van het plangebied is een brug over de Hollandse IJssel aangelegd (figuur 11F).

Rond 1963 is de woonwijk ten zuiden van het plangebied afgerond en is er ten oosten van het plangebied bebouwing bijgekomen (figuur 11G).

Rond 1970 is gestart met de uitbreiding van de woonwijk ten zuiden van het plangebied, waarbij ook een wegennetwerk is aangelegd (figuur 11H). Ten zuidwesten van het plangebied is de brug over de IJssel aangegeven met een stormvloedkering. De bebouwing ten oosten van het plangebied heeft zich verder uitgebreid. Ook ten noorden van het plangebied, aan de overzijde van de IJssel, is een woonwijk aangelegd.

Rond 1975 komt er langs de oostgrens van het plangebied een langwerpig gebouw te staan (figuur 11I). Verder is er in de zuidwesthoek van het plangebied een klein gebouw bijgekomen. Pal ten oosten van het plangebied zijn er drie gebouwen verdwenen en is het bestaande gebouw vergroot.

¹⁸ Ontwikkelvisie IJsseldijk e.o. Krimpen aan de IJssel, versie 3, 2020

Rond 1984 lijkt de bebouwing ten oosten van het plangebied wederom aangepast (figuur 11J). Daarnaast is de wijk ten zuidoosten van het plangebied uitgebreid.

Rond 1988 zijn er in het oostelijke deel van het plangebied twee loodsen bijgebouwd (figuur 11K). Ten oosten van het plangebied is de bebouwing aangepast. Rond 2010 verdwijnen deze loodsen weer. De bebouwing pal ten oosten van het plangebied is samengevoegd tot een groter gebouw. De wijk ten zuidoosten van het plangebied staat aangegeven als Kortland Noord. Rond 2014 verdwijnen twee kleiner gebouwen in de zuidoostelijke hoek van het plangebied (figuur 11L).

De geschiedenis van de werf Joh. van Duijvendijk

Het plangebied is tot 1940 in het bezit van firma van Otto en is vermoedelijk vanaf 17^e eeuw in gebruik voor scheepsbouw. Jan Otto wordt eigenaar omstreeks 1827. In de oorspronkelijk aanwijzende tafels van de kadastrale minuut staat Jan Otto geregistreerd als eigenaar van een erf ter plaatse van het plangebied. Rond 1900 is de werf vergroot en verbeterd, omdat erover is gegaan van de bouw van houten naar stalen schepen (figuur 12). Daarom zijn de helling en de smederij vergroot, waardoor grotere schepen gemaakt kunnen worden. In 1910 wordt de werf van firma Otto opgeheven en de loods pal ten westen van het plangebied wordt als opslag gebruikt voor materiaal uit de Eerste Wereldoorlog. Deze loods wordt daarom ook wel de 'Kanonnenloods' genoemd. In 1936 wordt de loods verkocht aan de Hervormde Buitengewone Wijkgemeente en wordt het in gebruik genomen als kerk. Aan het gebouw wordt een dwarsstuk aan gebouwd. Het gebouw wordt vanaf 1965 Rehobothkerk Krimpen genoemd. Dit gebouw is in 2002 gesloopt.

In 1940 komt de scheepswerf in bezit van de familie Van Duijvendijk, deze familie verhuist hun werf van het Bolwerk (een locatie noordelijker op de oostelijke IJsseloevers) naar het plangebied. De insteekhaven van de dwarshelling wordt uitgebreid. Later is de kraanbaan verlengd en is er een verrijdbare overkapping gebouwd.

Op de werf staan twee houten loodsen, één van de loodsen staat in het zuidoostelijke deel van de werf, en de andere grotere loods in de zuidwestelijke hoek (figuur 13). Het zuidelijke deel van deze tweede loods met dwarsbouw is tussen 1900 en 1910 verbouwd tot woning. Tegenover de werf, tegen de zuidzijde van de dijk, ligt de stenen voormalige directeurswoning. De eerste loods is het oudste van de twee loodsen. Aan de dijk sluit de loods aan op het vroegere woonhuis. Aan de oostzijde van de loods rond 1960 een stenen aanbouw met een verdieping gerealiseerd. De tweede loods is gebouwd aan het eind van de 19^e eeuw. Deze loods staat gedeeltelijk met de zijgevel in de dijk. Een betonnen keerwand houdt de dijk tegen. Aan de hellingzijde is op een bepaald moment een aanbouw gerealiseerd. De bok- en railconstructie aanwezig op de werf, op de dwarshelling, is in 2002 gedemonteerd en geheel verdwenen. De betonnen onderconstructie is nog wel nog volledig intact.¹⁹

Rijksmonumenten in en rondom het plangebied

De twee loodsen in het plangebied zijn rijksmonumenten. De loods parallel aan de IJsseldijk, in het zuiden van het plangebied betreft een houten loods uit het einde van de 19^e eeuw. De houten loods in de zuidwestelijke hoek van het plangebied komt ook uit het einde van de 19^e eeuw en ligt met de noklijn haaks op de dijk. Aan het begin van de 20^e eeuw is het zuidelijke deel van de loods verbreed en verbouwd tot woonhuis. Aan de overzijde van de IJsseldijk ligt de directeurswoning, ook een rijksmonument. Dit woonhuis is gebouwd aan het einde van de 19^e eeuw in opdracht van de heer Otto in Neo-Renaissancestijl.²⁰

¹⁹ Ontwikkelvisie IJsseldijk e.o. Krimpen aan de IJssel, versie 3, 2020; van Dasselaar e.a., 2003; SAK

²⁰ Monumenten in Krimpen aan den IJssel | Monumenten.nl, 2022

Tweede Wereldoorlog

Om vast te stellen of mogelijke archeologische waarden uit de Tweede Wereldoorlog in het plangebied aanwezig zijn, is een aantal publicaties geraadpleegd.²¹

Volgens de Indicatieve Kaart Militair Erfgoed maakte het plangebied tijdens de Tweede Wereldoorlog deel uit van de Vordere Wasserstellung, een Duitse verdedigingslinie. Deze linie lag ten oosten van de Neue Landfront en moest een invasie vanuit de kuststreek vertragen. De verdedigingslinie was een ongeveer lineair stelsel van doorgaande, aaneengesochte of samenhangende verdedigingswerken. Deze linies waren vaak voorzien van hindernissen zoals inundaties, prikkeldraadversperringen, mijnevelden en tankhindernissen. De verdedigingslinies kwamen voor in heel Nederland en waren vaak aangelegd op of om natuurlijke barrières zoals rivieren en kanalen of lagergelegen drassige of te inunderen terreindelen. De positie van de linies werd bepaald door de ligging van het gebied dat verdedigd moest worden, de positie en (verwachte) aanvalsroute van de vijand en de mogelijkheden van het landschap.

De archeologische verwachting voor dit soort gebieden betreffen gebouwd erfgoed zoals bunkers en tankversperringen, maar ook archeologische resten in de vorm van gevechts- en waarnemingsposities voor infanterie, opstellingen voor geschut, loopgraven, mangaten, overstoven betonbouw, versperringen, barakken etc.

Het raadplegen van de bronnen geeft geen redenen om aan te nemen dat er archeologische waarden uit de Tweede Wereldoorlog in het plangebied te verwachten zijn.

2.7 Archeologische waarden en onderzoeken

In de directe omgeving van het plangebied (in een straal van 500 m), liggen volgens Archis3 twee archeologische monumenten (AMK-terreinen; bijlage 2). Daarnaast is er een aantal archeologische onderzoeken uitgevoerd en is er een aantal vondstmeldingen gedaan (figuur 14 en bijlage 3).

Archeologische monumenten zijn terreinen waar op basis van historische gegevens of vondsten archeologische resten worden vermoed of aanwezig zijn, maar die nog niet zijn onderzocht (bijlage 2).

Archeologische onderzoeksmeldingen zijn meldingen van onderzoeken die vanaf de jaren 1990 zijn uitgevoerd op basis van artikel 46 van de Monumentenwet uit 1989. Er worden verschillende typen archeologische onderzoeken onderscheiden. Voor dit onderzoek zijn met name de archeologische veldonderzoeken van belang, dus de veldkarteringen, booronderzoeken, proefsleuvenonderzoeken, archeologische begeleidingen en definitieve opgravingen. Bureauonderzoeken worden buiten beschouwing gelaten, op twee onderzoeken na die in en naast het plangebied zijn gelegen. Als er tijdens archeologisch onderzoek vondsten worden gedaan, dan kunnen er één of meerdere vondstlocaties worden geregistreerd. Een overzicht van de onderzoeksmeldingen rondom het plangebied is opgenomen in bijlage 3.

Vondstmeldingen zijn meldingen van vondsten die bij toeval zijn gedaan of bij archeologisch onderzoek dat niet op basis van de Monumentenwet is uitgevoerd. Het gaat hierbij veelal om onderzoeken die voor de jaren 1990 zijn uitgevoerd. Bij elke vondstmelding hoort één vondstlocatie.

²¹ ikme.nl; VEO Bommenkaart; Ruimingskaart; Wageningen University & Research—Geoportal.

Bij een vondstlocatie horen vondsten, grondsporen en/of complexen. Vondsten zijn mobiele archeologische resten (bijvoorbeeld fragmenten aardewerk, bouwkeramiek, bewerkt vuursteen). Grondsporen zijn duidelijk begrensbaare verschijnselen in de bodem, van antropogene oorsprong (bijvoorbeeld paalkuilen of muurresten) of natuurlijke oorsprong (bijvoorbeeld een boomval). Een complex is een verzameling van sporen en vondsten in eenzelfde gebied, uit dezelfde periode en met dezelfde oorsprong. Bijvoorbeeld: aardewerk, huttenleem en paalsporen vormen samen het complextype 'bewoning'.

AMK-terreinen

Circa 250 m ten noorden van het plangebied, aan de overzijde van de Hollandse IJssel, ligt een terrein van zeer hoge archeologische waarde (AMK nr. 10508). Het betreft het kasteel van Capelle uit de Middeleeuwen (1285). Op het terrein zijn de resten van diverse herbouwfases van het kasteel uit de 13^e t/m 17^e eeuw en beschoeiing (behorende bij een duiker) uit de Romeinse tijd aangetroffen. In de ondergrond bevinden zich de fundamenteën van een kasteel. De vroegste bouw is die van het kasteel Capelle in 1285 en de laatste van het Huis Van der Veken, gebouwd in 1612 en gesloopt in 1797. De omgrachting is nog zichtbaar.

Ten noordwesten van het plangebied, circa 300 m, aan de Slotlaan in Capelle ligt een terrein van hoge archeologische waarde (AMK nr. 16204). Het betreft een terrein met resten van een dam en duikers uit de Romeinse tijd (2^e eeuw). In ophogingslagen van de dam en kreekvulling aan beide kanten van de dam is Romeins aardewerk aangetroffen, dat voor het grootste gedeelte bestaat uit importaardewerk.

Onderzoeksmeldingen

Binnen het plangebied ligt een onderzoeksgebied uit 2011 dat eerder is onderzocht in verband met de voorgenomen verplaatsing van een loods op het terrein (zaakid. 2320782100). Uit het bureauonderzoek is gebleken dat het onderzoeksgebied een lage verwachting heeft voor het aantreffen van archeologische resten uit de Late Middeleeuwen, deze resten worden verwacht aan of direct onder het maaiveld. Deze verwachting is gebaseerd op aard en datering van de afzettingen in het plangebied, de ligging ervan op en/of tegen de dijk en het feit dat er in de omgeving geen (relevante) archeologische of andere cultuurhistorische objecten bekend zijn. Archeologische resten uit vroegere perioden worden op basis van de resultaten van dit bureauonderzoek niet verwacht. Op grond daarvan geldt voor het plangebied een lage verwachting voor archeologische resten ouder dan de Late Middeleeuwen. Deze resten kunnen dieper in de bodem aanwezig zijn, in ieder geval onder de ophogingslagen die aan de dijk te relateren zijn. Op basis van de beschikbare informatie en het feit dat de bovengrond in het onderzoeksgebied als gevolg van recente industriële activiteiten vrijwel zeker aanzienlijk verstoord is, is de verwachting voor de Nieuwe tijd ook laag. Deze resten bevinden zich naar verwachting aan of direct onder de bouwvoor. De scheepshelling of andere bebouwing staat niet op de kadastrale minuut, wat een sterke aanwijzing is dat de scheepswerf op zijn vroegst na 1832 (in zijn huidige vorm) is ontstaan. Aanwijzingen voor andere activiteiten zijn niet uit het historisch kaartmateriaal af te leiden. Gezien de onderzoeksresultaten en de voorgenomen ingrepen in het plangebied is geconcludeerd dat bij de uitvoering hiervan vermoedelijk geen archeologische waarden zullen worden verstoord. Op basis hiervan wordt aanbevolen om geen aanvullend archeologisch vooronderzoek te laten verrichten en het plangebied vrij te geven.

De scheepshelling in het plangebied is op 12 mei 2021 onderzocht door de Stichting Archeologie Krimpenwaard. Hieruit is gebleken dat de helling bestaat uit afwisselend gedeelte die zijn gefundeerd op palen en gedeelte die niet zijn gefundeerd. De gefundeerde delen betreffen de sleden, waarop het gewicht van de schepen hebben gerust. De fundering bestaat uit houten onderslagdwarsbalken met een afmeting van 140 bij 250 mm, met 2,8 m tussen de balken. Onder de balken zijn houten palen aangebracht, minsten twee per balk. Op deze constructie zijn aan de buitenzijden houten balken met een afmeting van 90 bij 250 mm aangebracht, welke in het midden door een houten paal worden ondersteund. Op deze houten funderingsconstructie is een 240 mm dikke betonvloer aangebracht. De open ruimte, die door de helling van de betonvloer en de vlakke houten funderingsconstructie is ontstaan is opgevuld met metselwerk. De houten funderingsconstructie bevindt zich vermoedelijk onder de laagste waterstand van de rivier, om houtrot te voorkomen. Op de tussenliggende gedeelten zijn stelconplaten aangebracht. In een ander gedeelte van het plangebied is een deel van de scheepshelling aangetroffen, die alleen uit stelconplaten bestaat. De stelconplaat wordt sinds 1937 bij de betonfabriek 'De Meteor' in Rheden gemaakt, maar is mogelijk al eerder gebruikt.²²

Pal ten westen van het plangebied is in 2002 aan de IJsseldijk 365 een booronderzoek uitgevoerd (zaakid. 2049262100). Het onderzoeksgebied betreft een scheepswerf uit de 18^e – 20^e eeuw. Uit het onderzoek is gebleken dat de historisch bekende scheepshelling zich ten noorden van het onderzoeksgebied bevindt, dat de historische bebouwing is gesloopt en dat er mogelijk resten van een andere scheepshelling in de bevinden. De bodem bestaat uit ophoogzand en klei. Tijdens het onderzoek zijn vondsten uit de 18^e, 19^e en 20^e eeuw aangetroffen. De vondsten bestaan uit glas, hout, metaal, 17^e- of 18^e-eeuws aardewerk, baksteen, pijpfragment en pleisterwerk. De vondsten uit de 17^e- en 18^e eeuw kunnen worden toegeschreven aan het gebruik vanaf die tijd als scheepswerf. De datering van de vondsten komen overeen met de datering van het tegeltableau dat tijdens de sloop van de loods is aangetroffen. Er is geconcludeerd dat archeologisch vervolgonderzoek niet noodzakelijk is, maar er wordt wel aanbevolen om de graafwerkzaamheden archeologisch te laten begeleiden.

Naar aanleiding van de sloop van de loods aan de IJsseldijk 365 is er in 2015 een opgraving geweest door de Historische Kring Krimpen aan den IJssel, Werkgroep Archeologie. Tijdens deze opgraving is een deel van een tegeltableau met daarop afgebeeld een ionische zuil opgegraven, onderdeel van een schouw. Het betreft de linker ionische zuil. Er is geadviseerd om de rest van de schouw, zuilen, haardplaats, omliggende tegels op te graven om de geschiedenis van dit gedeelte van de werf Van Duijvendijk vast te leggen.²³

Pal ten zuidoosten van het plangebied is in 2012 aan de IJsseldijk 330 een bureauonderzoek uitgevoerd (zaakid. 2383047100). Uit het onderzoek is gebleken dat er archeologische resten uit verschillende perioden worden verwacht. Op grond van de aanwezigheid van oeverafzettingen van de Hollandse IJssel worden resten uit de Romeinse tijd en/of latere perioden verwacht. Echter, zijn er in de omgeving van het onderzoeksgebied tot op heden geen archeologische resten bekend. In de Late Middeleeuwen ontstaat langs de IJsseldijk het bewoningslint van Krimpen aan den IJssel. Het onderzoeksgebied maakt deel uit van dit lint, maar is op oude kaarten onbebouwd. In de diepere ondergrond wordt een veenpakket verwacht. Hierin worden geen archeologische resten verwacht. De kans bestaat dat eventuele in de oeverafzettingen aanwezige resten geheel of gedeeltelijk zijn verstoord door graafwerkzaamheden, die hebben plaatsgevonden bij de bouw en sloop van bebouwing op het terrein. In welke mate dit is gebeurd, kan op basis van een bureauonderzoek niet vastgesteld worden. Er is daarom geadviseerd om vervolgonderzoek te laten uitvoeren in de vorm van een verkennend booronderzoek.

²² Baas, 2021

²³ in het Veld, 2015

Circa 400 m ten zuidoosten van het plangebied is in 2010 aan de Lijsterstraat een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (zaakid. 2293801100). Uit een eerder uitgevoerd bureauonderzoek van de Historische Kring Krimpen aan den IJssel is gebleken dat binnen het onderzoeksgebied twee poldermolens hebben gestaan. Om de exacte locatie van beide molen te bepalen en om te onderzoeken of de resten behoudenswaardig zijn, zijn twee proefsleuven aangelegd. Tijdens het onderzoek is behalve de locatie van de beide molens ook een geul aangetroffen waarin veel vondstmateriaal uit de Nieuwe tijd is gevonden. De geul is naast de Lage molen aangetroffen in werkput 2 en is ongeveer vijf meter breed. Het vondstmateriaal uit deze geul dateert uit de Nieuwe tijd B en C, waaruit blijkt dat de geul mogelijk pas in de vorige eeuw is gedempt. In werkput 1 is mogelijk de randzone van een dijklichaam aangetroffen. Deze zou opgeworpen zijn voor de aanleg van de Hoge molen in 1783, en tevens de beide boezems hebben afgesloten. De bodem bestaat vanaf het maaiveld tot een diepte van 30-40 cm uit een gebioturbeerde matige siltige klei met een stevige consistentie, vermengd met matig fijn zand. Daarnaast zijn er baksteenfragmenten aanwezig. De bovenste laag betreft de bouwvoor. Tussen de 30 en de 90 cm onder het maaiveld bestaat het profiel uit matige klei met een matig slappe consistentie, rond de wortelgangen zijn roestvlekken aanwezig, daarnaast zijn Fe-concreties aangetroffen. Er zijn geen aanwijzingen dat deze laag in het verleden is verstoord. Van 90 cm onder maaiveld tot de bodem van het profiel (100 cm onder maaiveld) bestaat het profiel uit blauwgrijze matige klei met een zeer slappe consistentie, er zijn geen aanwijzingen dat deze laag in het verleden is verstoord. De vondsten bestaan uit 109 fragmenten aardewerk van verschillende typen, daterend tussen 1650 en 1950, negen fragmenten glas, daterend tussen 1700 en 1950, acht fragmenten bouwkeramiek daterend tussen 1600 en 1950 en vier fragmenten ijzer, die niet te dateren zijn. Naar analogie met de overige vondsten zullen ook deze uit de 18^e tot 20^e eeuw dateren. Er is geen vervolgonderzoek geadviseerd omdat er geen funderingen of intact muurwerk is aangetroffen en de andere sporen geven geen aanleiding voor een vervolg.

De onderzoeken ten noorden van het plangebied, aan de overzijde van de Hollandse IJssel, houden verband met de twee AMK-terreinen aldaar. Deze onderzoeken zijn niet relevant voor het huidige plangebied en worden daarom niet besproken.

Naast de bovengenoemde vondsten en waarnemingen zijn er geen andere archeologische waarden en vondsten rondom het plangebied bekend.

Archeologische verwachting

De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft verschillende kaarten voor het plangebied. Volgens de geologische kaart ligt het plangebied op een stroomgordel (afzettingen van de Hollandse IJssel) met een diepteligging die onbekend is, maar naar verwachting -1,8 tot -2 m NAP. Deze stroomgordel heeft een middelhoge verwachting voor de IJzertijd – Romeinse tijd en de Middeleeuwen – Nieuwe tijd (kaart niet opgenomen, slechte resolutie).

Volgens de archeologische waarden- en verwachtingskaart (figuur 16) en beleidskaart (figuur 17) heeft het plangebied een hoge archeologische verwachting (categorie 2a). Categorie 2a betreft de zone in dit geval de stroomrug en het dijklint. Hier dient bij plangebieden groter dan 100 m², waarvan de bodemingrepen dieper reiken dan 30 cm -mv, archeologisch vooronderzoek te worden uitgevoerd.

2.8 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

Op grond van het bureauonderzoek is de volgende gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld (zie tabel 1).

Tabel 1. Gespecificeerde archeologische verwachting

Archeologische periode	Verwachting en complextype	Te verwachten resten	Relatieve diepte t.o.v. het maaiveld
Laat-Paleolithicum – Vroeg-Mesolithicum	Laag	-	In de top van de vroeg holocene meandergordel afzettingen
Midden-Mesolithicum – Midden-Neolithicum	Laag	-	In de top van de komafzettingen
Laat-Neolithicum – Midden-IJzertijd	Laag	-	In de top van het veen
Late IJzertijd – Late Middeleeuwen (tot 1285)	Laag;	-	In de afzettingen van de Hollandse IJssel
Late Middeleeuwen (vanaf 1285) – Nieuwe tijd	Laag tot hoog; sporen landgebruik en van de scheepswerf	Cultuurlagen, ophooglagen; afvalkuilen, paalkuilen, waterputten; vuur- en natuursteen, aardewerk, houtskool, (on)verbrand bot, verbrand leem	Vanaf het maaiveld, in een ophoogpakket of direct daaronder in de top van de oeverwal-afzettingen van de Hollandse IJssel

In het plangebied worden overstromingskleien verwacht van de Laag van Wijchen (Formatie van Kreftenheye). Bewoning vindt in het Paleolithicum en Vroeg-Mesolithicum plaats op de hoger gelegen rivierterrassen. Op deze rivierterrassen worden in het Midden-Mesolithicum – Midden-Neolithicum komafzettingen van de Formatie van Echteld afgezet. Op deze komafzettingen wordt in het Laat-Neolithicum – Midden-IJzertijd een veenpakket gevormd (Hollandveen Laagpakket, Formatie van Nieuwkoop). Dit veenpakket is in de Late IJzertijd – Nieuwe tijd door erosie van de Hollandse IJssel en door de ontginning in de Middeleeuwen grotendeels verdwenen. De Hollandse IJssel-stroomgordel zet in de Late IJzertijd – Middeleeuwen rivierafzettingen van de Formatie van Echteld op het veenpakket af. Deze afzettingen zijn in de vorm van kom-, oeverwal-afzettingen en getijde-inversieruggen afgezet/gevormd. Rond 1150 wordt de Hollandse IJssel bedijkt en ontstaat langs de IJssel het dorp Krimpen aan den IJssel als dijkdorp. In 1285 wordt de Hollandse IJssel afgedamd. Het plangebied ligt in een buitendijksgebied en is deels tussen 1932 en 1990 opgehoogd (figuur 4).

De top van de overstromingskleien van de Laag van Wijchen hebben een lage archeologische verwachting voor resten van jagers-verzamelaars uit het Laat-Paleolithicum en Vroeg-Mesolithicum.

De komafzettingen van de Formatie van Echteld hebben een lage archeologische verwachting voor resten van jagers-verzamelaars en vroege landbouwers uit het Midden-Mesolithicum en Midden-Neolithicum. De trefkans op vondstmateriaal van kampementen van jagers-verzamelaars is gering door de kleine omvang van de kampementen.

In de top van het Hollandveen, wanneer niet geërodeerd of afgegraven, worden resten uit het Laat-Neolithicum – IJzertijd verwacht. Wanneer de veentop intact is, zal deze zijn veraard. Dit is te zien aan een laag zwart amorf veen. Het veen is overdekt met een pakket Hollandse IJssel rivierafzettingen (Formatie van Echteld), maar is waarschijnlijk ook geërodeerd door deze stroomgordel en is ontgonnen in de Late Middeleeuwen. De verwachting voor dit niveau is dan ook laag.

Volgens historisch kaartmateriaal ligt het plangebied langs de historische IJsseldijk, wat een stroomrug en dijklint betreft. Echter, ligt het plangebied in een buitendijksgebied. Er geldt daarom tot aan de afdamming van de Hollandse IJssel in 1285 een lage verwachting voor de Late Middeleeuwen. Na 1285 kan het plangebied in gebruik zijn geweest. Op basis van historisch kaartmateriaal en bronnen besproken in dit rapport betreft het plangebied een oude scheepswerf, waar waarschijnlijk vanaf 17^e eeuw scheepsbouw heeft plaatsgevonden. Rond 1900 vindt er in het plangebied vergroting en verbetering van de werf plaats en de huidige loodsen dateren van het einde van de 19^e eeuw. Pal ten westen van het plangebied zijn resten aangetroffen van de scheepswerf uit de Nieuwe tijd. De verwachting voor resten van de scheepswerf uit de Nieuwe tijd is hoog. Resten uit de Nieuwe tijd worden vanaf het maaiveld verwacht, deels in en direct onder een ophoogpakket. Aan het maaiveld en direct onder het ophoogpakket kunnen daarnaast sporen van landgebruik vanaf 1285 aanwezig zijn, de verwachting voor deze resten is middelhoog. Deze verwachting betreft het zuidelijke en westelijke deel van het plangebied.

Op basis van de topografische kaarten uit de periode 1880 – 1940 kan de conclusie getrokken worden dat het noordelijke deel van de scheepswerf een lage verwachting heeft, omdat dit deel moeras en natuurgebied betrof en omdat in dit deel waarschijnlijk klei winning heeft plaatsgevonden (figuur 11D en E). Dit deel van de werf is daarna opgehoogd met een dik ophoogpakket (figuur 4).²⁴

Archeologische resten uit de Late IJzertijd – Nieuwe tijd worden verwacht in de vorm van akkerlagen, cultuurlagen, ophooglagen, sloten en greppels, afvalkuilen, paalkuilen, waterputten, vuur- en natuursteen, aardewerk, houtskool, (on)verbrand bot en verbrand leem.

Bodemverstoring

Vanaf de Late IJzertijd is de top van het Hollandveen aangetast door ontginning en door erosie van de Hollandse IJssel en voorloper. In dat geval is de archeologische verwachting voor deze niveaus laag. Voor de aanleg van de scheepswerf is er een ophoogpakket aangebracht in het plangebied wat de onderliggende lagen zou kunnen hebben ingedrukt. Daarnaast zou de ondergrond bij de inrichting van de werf en bij de bouw van de loodsen verstoord kunnen zijn geraakt.

²⁴ Deze conclusie is na de beoordeling van versie 1 tot stand gekomen.

3 CONCLUSIE EN ADVIES

Uit het vooronderzoek kan worden geconcludeerd dat er in het plangebied één archeologisch niveau wordt verwacht, namelijk vanaf het maaiveld in een ophoogpakket of direct daaronder in de top van de oeverwal-afzettingen van de Hollandse IJssel (of voorloper). De verwachting betreft sporen van landgebruik vanaf 1285 en sporen van de scheepswerf vanaf de 17e eeuw. De verwachting voor het niveau is middelhoog tot hoog.

Econsultancy adviseert om bij de op handen zijnde bestemmingsplanwijziging de bestaande dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 2a' te handhaven voor het zuidelijke en westelijke deel van het plangebied (figuur 18). Dit betekent dat er voor deze delen van het plangebied vervolgonderzoek noodzakelijk is wanneer de grondwerkzaamheden groter zijn dan 100 m² en dieper gaan dan 30 cm -mv. De dubbelbestemming kan van het andere deel van het plangebied gehaald worden en dit deel kan worden vrijgegeven voor verdere ontwikkelingen. Het vervolgonderzoek voor het zuidelijke en westelijke deel van het plangebied kan het beste worden uitgevoerd in de vorm van een archeologische begeleiding van de saneringen en werkzaamheden (IVO-P-variant archeologische begeleiding). Hierbij begeleidt de archeoloog de civieltechnische graafwerkzaamheden waarbij archeologische waarden bij het aantreffen direct geborgen worden en daarmee ex-situ worden behouden. Voor dit onderzoek dient een door de bevoegde overheid goedgekeurd Programma van Eisen te zijn opgesteld waarin is vastgelegd waaraan het onderzoek moet voldoen. Daarnaast adviseert Econsultancy om de amateurarcheologen van Stichting Archeologie te betrekken bij de archeologische begeleiding. De gemeente is bevoegd om onderbouwd van het advies af te wijken.

Bovenstaand advies is van Econsultancy. Er is, op grond van de gebruikte onderzoeksmethode, geprobeerd een zo gefundeerd mogelijk advies te geven. Over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen of resten in het plangebied kan nooit volledig uitsluitel worden gegeven. Aan dit advies kunnen geen rechten worden ontleend. De resultaten van dit onderzoek zullen eerst moeten worden beoordeeld door de bevoegde overheid (gemeente Krimpen aan den IJssel), die vervolgens het advies overneemt of niet.

Als het plangebied nu of in de toekomst door de gemeente Krimpen aan den IJssel wordt vrijgegeven voor bodemroerende werkzaamheden, dan blijft er, conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet uit juli 2016, een meldingsplicht bestaan. Eventuele archeologische resten die bij werkzaamheden worden aangetroffen moeten worden gemeld bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de provincie Zuid-Holland of de gemeente Krimpen aan den IJssel.

LITERATUUR

- Baas, B. (2021). *Beschrijving funderingsconstructie van scheepshelling van de voormalige Scheepswerf Van Duijvendijk in Krimpen aan den IJssel*. Stichting Archeologie Krimpenervaard (SAK).
- Econsultancy (2021). *Bodemsaneringsplan IJsseldijk 363 Krimpen aan den IJssel* (12722.002).
- Cohen, K. M., & Stouthamer, E. (2012). *Digitaal Basisbestand Paleogeografie van de Rijn-Maas Delta*. Rhine-Meuse Delta Studies, Dept. Fysische Geografie, Universiteit Utrecht. <https://doi.org/10.17026/DANS-X7G-SJTW>
- De Mulder, E., Geluk, M., Ritsema, I., Westerhof, W., & Wong, T. (2003). *De ondergrond van Nederland* (Houten).
- In het Veld, P. (2015). *Verslag van het veldonderzoek op de werf van Van Duijvendijk te Krimpen aan den IJssel, verslag Schouwspel, Kanonnenloods revisited*,. Historische Kring Krimpen aan den IJssel, Werkgroep Archeologie.
- MH Nederland BV (2007). *Milieukundig bodemonderzoek voormalige scheepswerf Joh. Van Duijvendijk te Krimpen aan den IJssel* (B06.125.V1).
- Hersbach en Könst Architecten (2020). *Ontwikkelvisie IJsseldijk e.o. Krimpen aan de IJssel, versie 3*.
- SIKB. (2018). *BRL SIKB 4000. Beoordelingsrichtlijn Archeologie* (Versie 4.1, 24 mei 2018 ed.). SIKB.
- Stouthamer, E., Cohen, K. M., & Hoek, W. Z. (2015). *De vorming van het land geologie en geomorfologie* (7de dr.). Perspectief Uitgevers.
- Van Dasselaar, M., Otte, A. W., & Cremer, D. (2003). *Bureauonderzoek en inventariserend archeologisch veldonderzoek IJsseldijk 365 te Krimpen aan den IJssel* (Nr. A02-148-Z). Archeomedia.
- Van den Ende, H., Hogenboom, F., Verhoef, A. W., & Breimer, J. N. W. (2011). *Toelichting op de archeologische verwachtingen- en beleidskaart van de gemeente Krimpen aan den IJssel* (Nr. 5760). Hazenberg Archeologie.

BRONNEN

AHN; internetsite, april 2022.
<http://www.ahn.nl>

Archeologisch informatiesysteem Archis3, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), Amersfoort, april 2022.
<https://archis.cultureelerfgoed.nl>

Bodemloket, internetsite, april 2022.
<http://www.bodemloket.nl>

Beeldbank Cultureel Erfgoed; internetsite, april 2022.
<http://www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl>

Dinoloket; internetsite, april 2022.
<http://www.dinoloket.nl/>

IJsseldijk 332, Krimpen aan den IJssel | Monumenten.nl; internetsite, april 2022.
<https://www.monumenten.nl/monument/516056>

Indicatieve kaart Militair Erfgoed; internetsite, april 2022.
<http://www.ikme.nl/>

Kadaster Topotijdreis; internetsite, april 2022.
<http://www.topotijdreis.nl/>

Monumenten in Krimpen aan den IJssel | Monumenten.nl; internetsite, april 2022.
<https://www.monumenten.nl/plaatsen/krimpen-aan-den-ijssel>

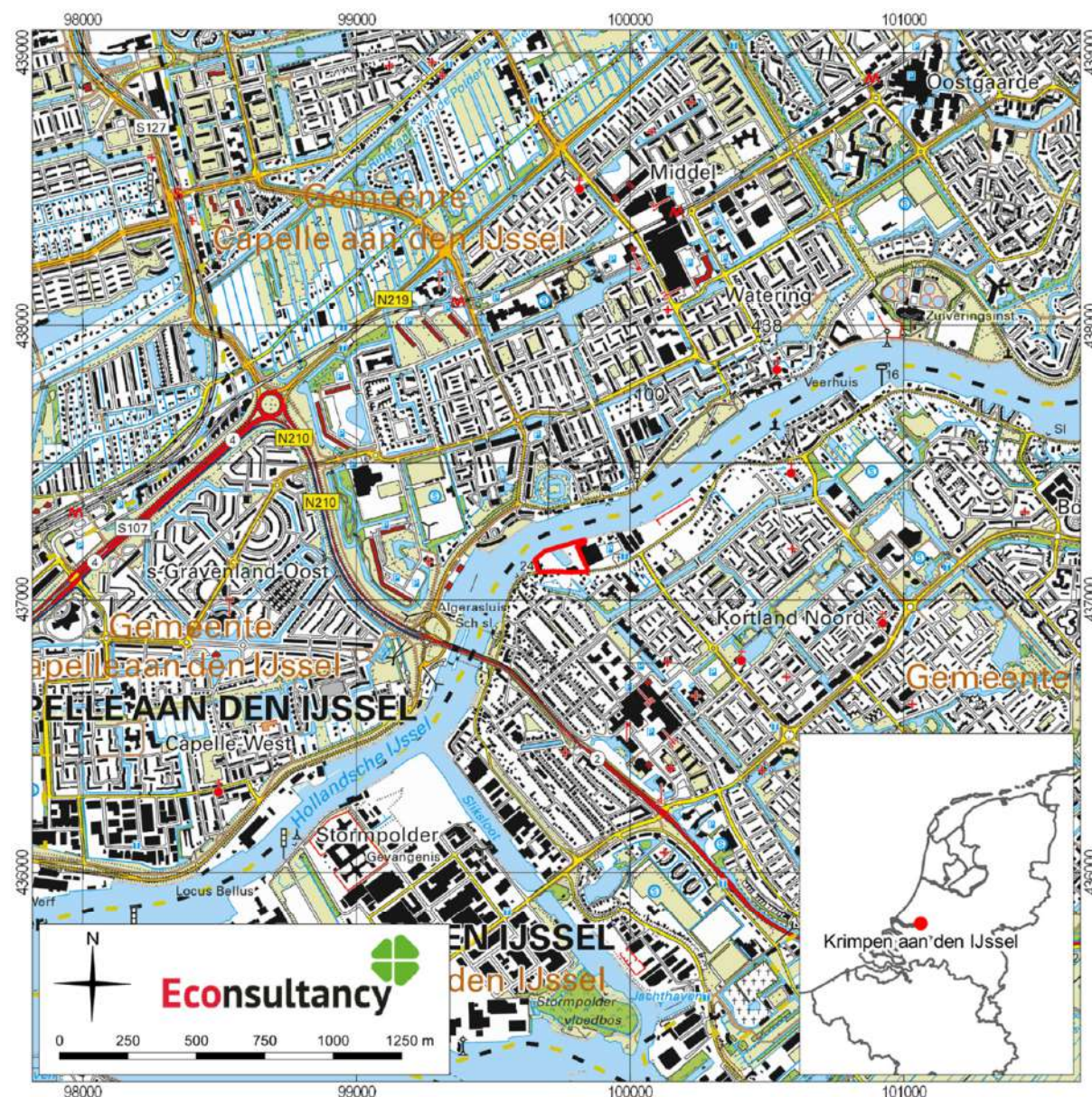
Ruimingskaart; internetsite, april 2022.
<http://www.beobom.nl/ruimingskaart/>

SIKB; internetsite, april 2022.
<http://www.sikb.nl>

VEO Bommenkaart; internetsite, april 2022.
<http://www.explosievenopsporing.nl/veo-bommenkaart/>

Wageningen University & Research—Geoportal; internetsite, april 2022.
<https://library.wur.nl/WebQuery/geoportal/raf#1>

Figuur 1. Ligging van het plangebied

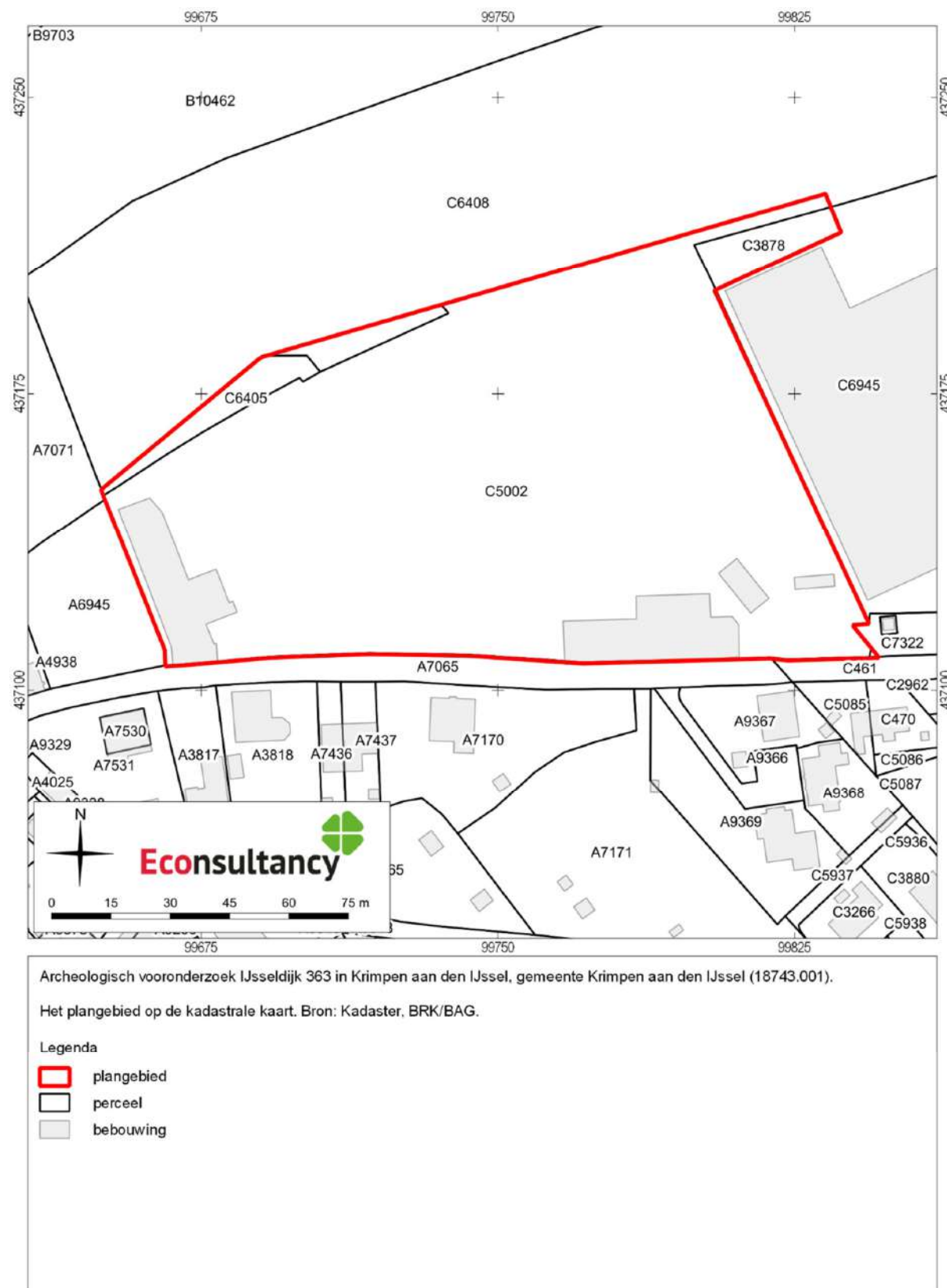
Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Het plangebied op de topografische kaart (1:25.000). Bron: Kadaster, BRT.

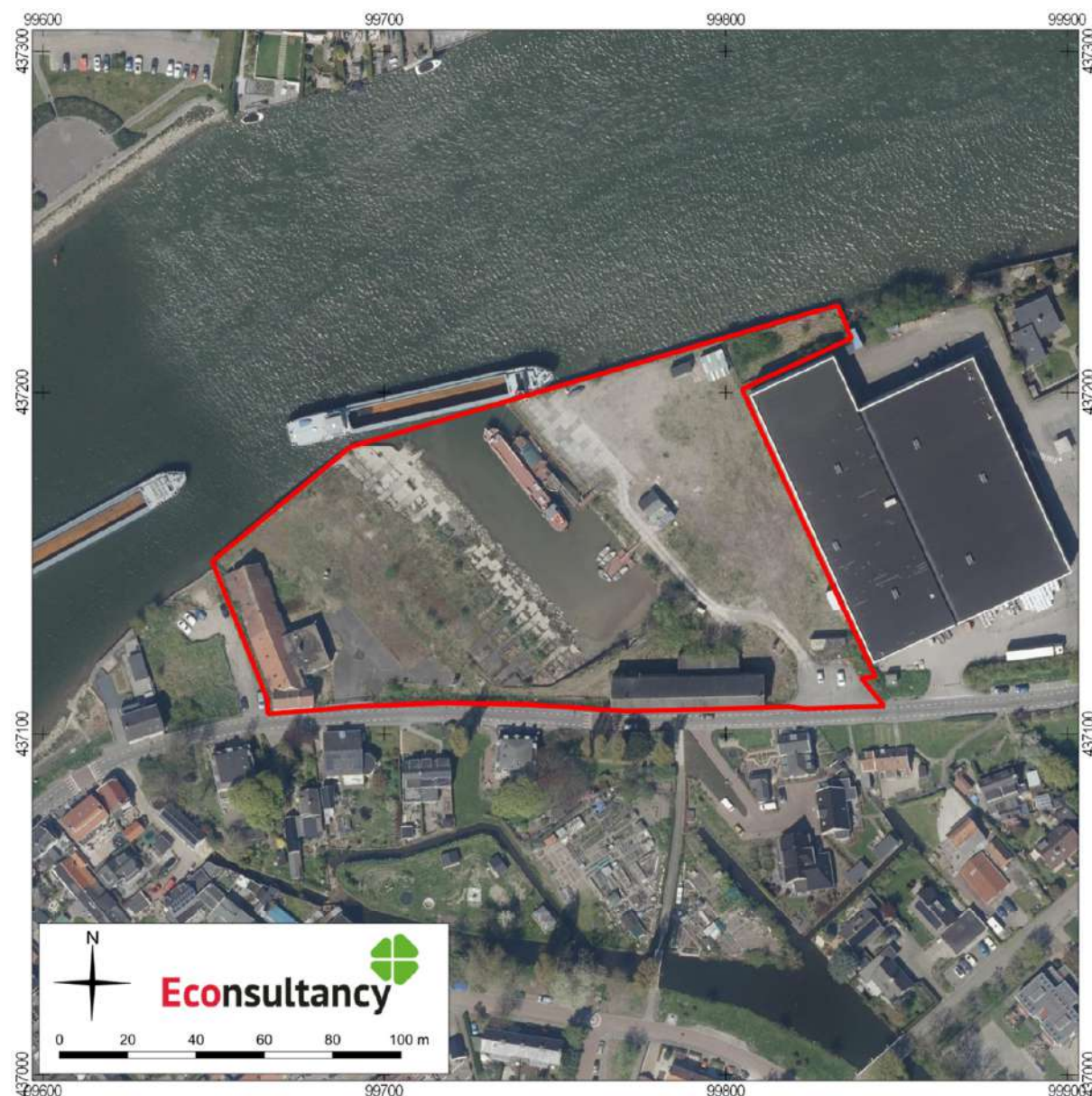
Legenda

 plangebied

Figuur 2. Het plangebied op de kadastrale kaart

Figuur 3. Het plangebied op een luchtfoto

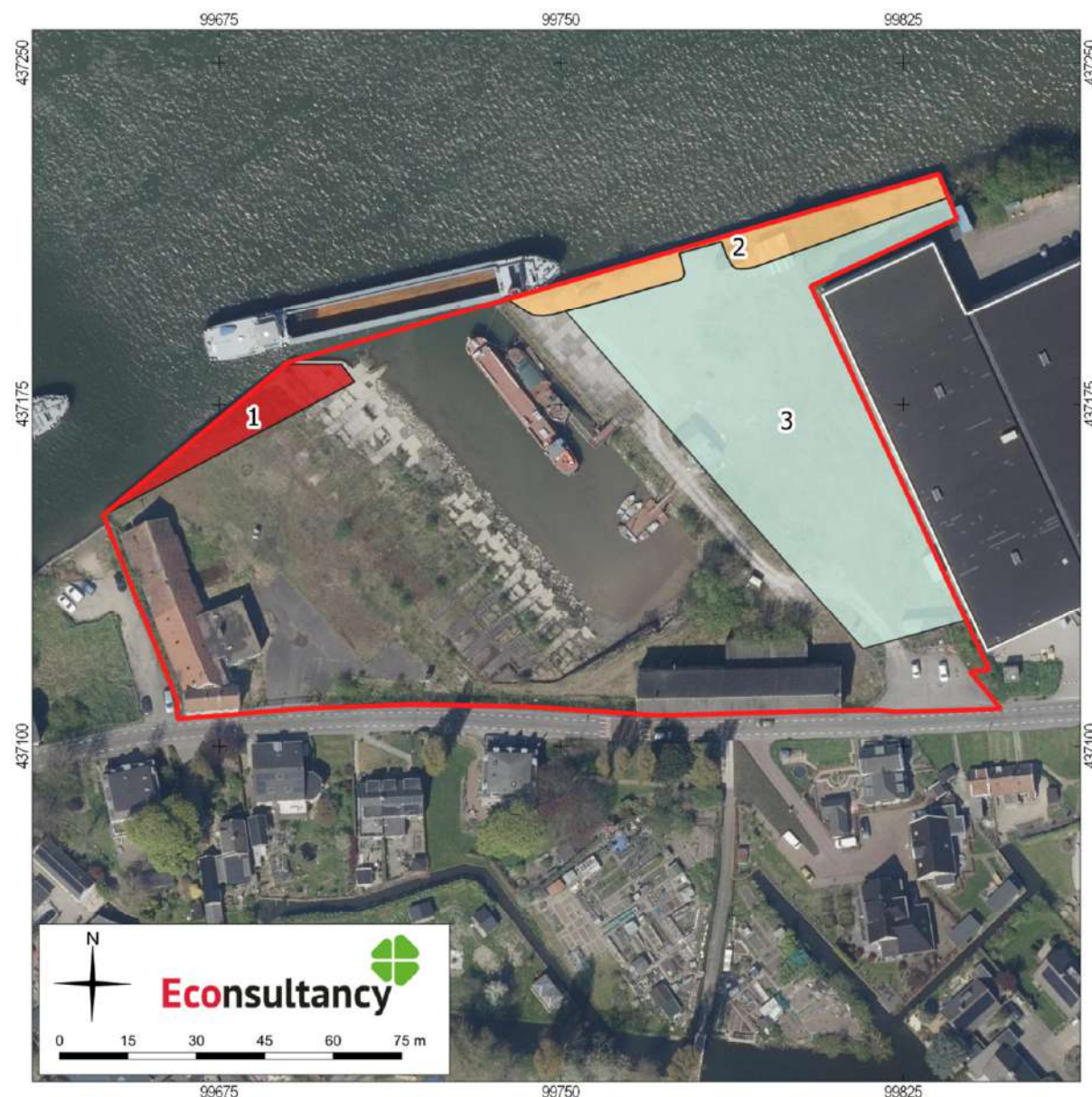
Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Het plangebied op een luchtfoto uit 2020. Bron: Kadaster, Landelijke Voorziening Beeldmateriaal, 2021.

Legenda

 plangebied

Figuur 4. Ophooglagen binnen het plangebied

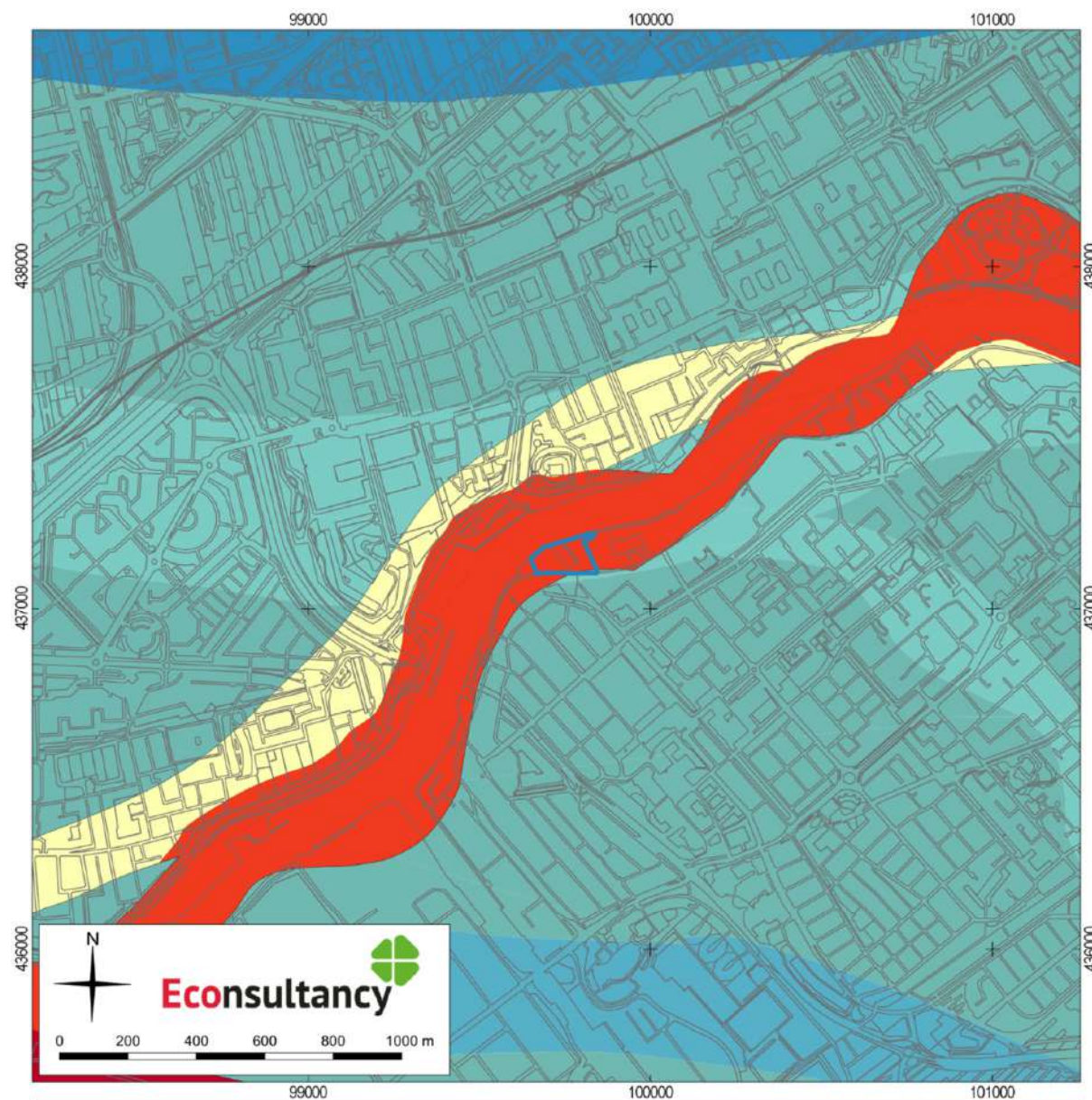
Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Ophooglagen binnen het plangebied op een luchtfoto uit 2020. Bron: Kadaster, Landelijke Voorziening Beeldmateriaal, 2021.

Legenda

- plangebied
- Opgehoogd in 1990 tussen 0,5 en 3 m -mv
- Opgehoogd in 1975 tussen 0,8 en 1,5 m -mv
- Opgehoogd tussen 1932 en 1940 tussen 1,5 en 3 m -mv en in 1960 tussen 0,5 en 2,3 m -mv

Figuur 6. Het plangebied op de stroomgordelkaart

Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Het plangebied op de beddinggordelkaart van Cohen et al. (2012).

Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Legenda bij de beddinggordelkaart van Cohen et al. (2012).

Legenda

 plangebied

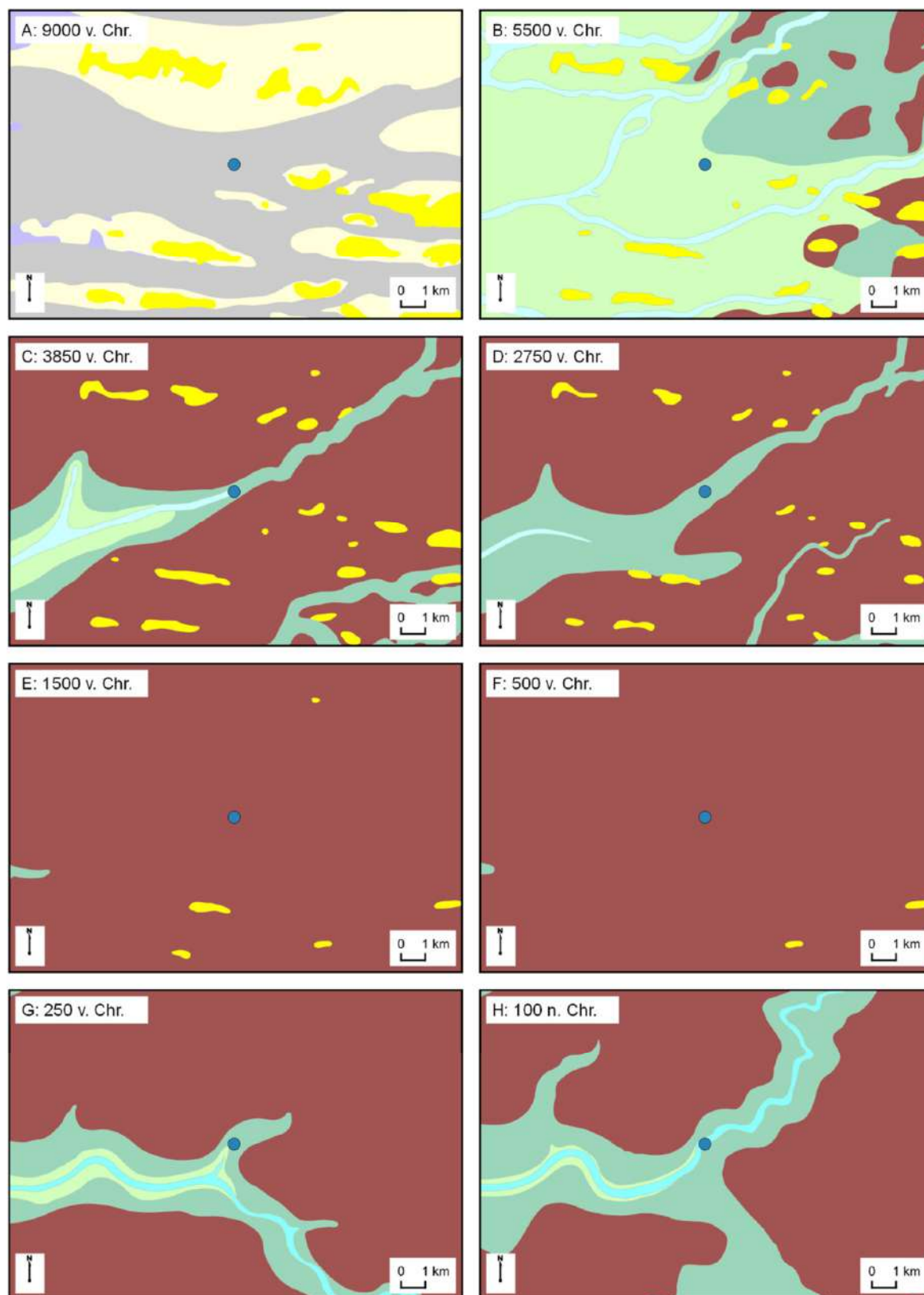
Holocene stroomgordels

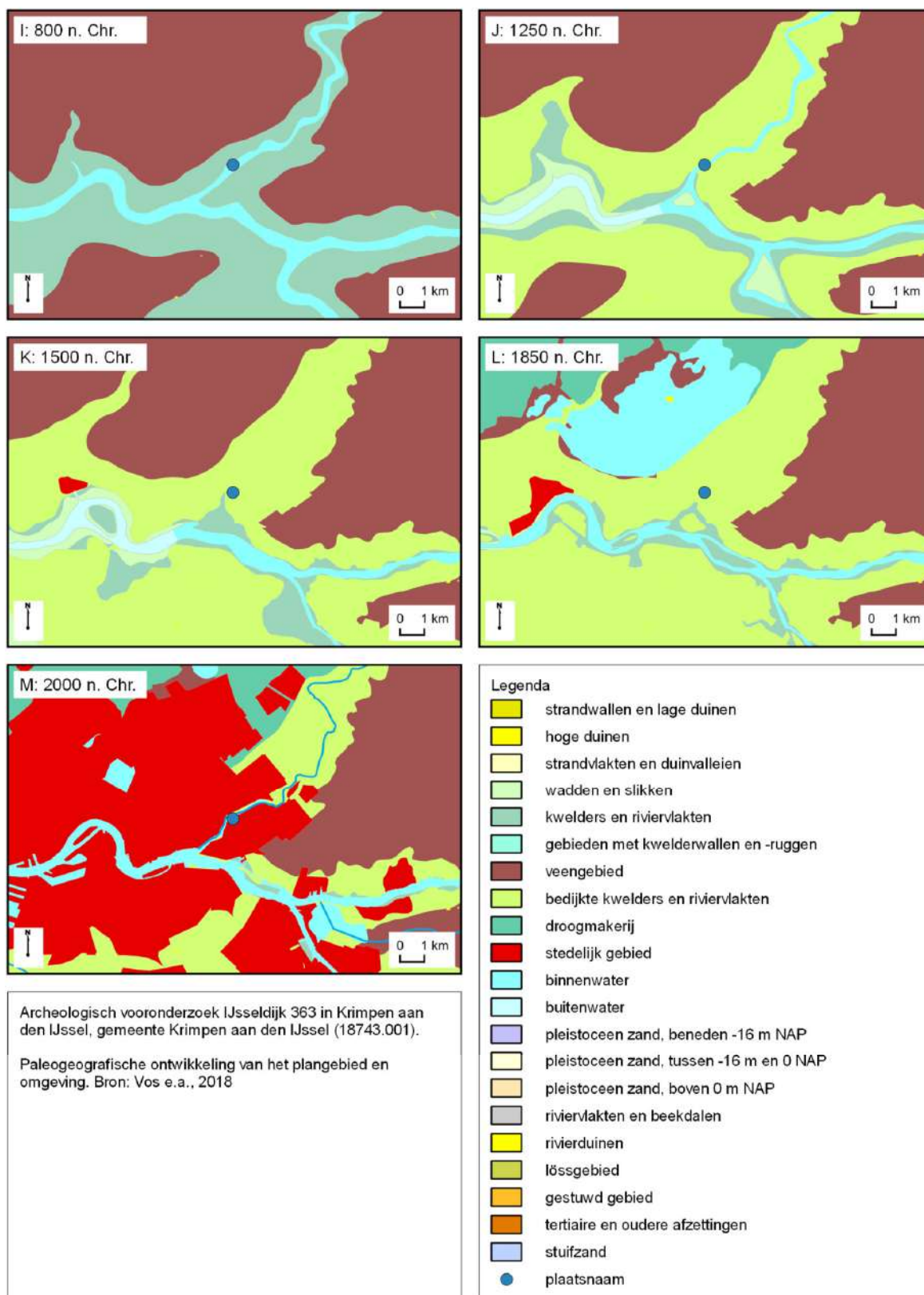
- actieve stroomgordels
- einddatering: 0 - 500 jaar BP
- einddatering: 500 - 1000 jaar BP
- einddatering: 1000 - 1500 jaar BP
- einddatering: 1500 - 2000 jaar BP
- einddatering: 2000 - 3000 jaar BP
- einddatering: 3000 - 4000 jaar BP
- einddatering: 4000 - 5000 jaar BP
- einddatering: 5000 - 8000 jaar BP

Pleistocene riviervlaktes en holocene dalen

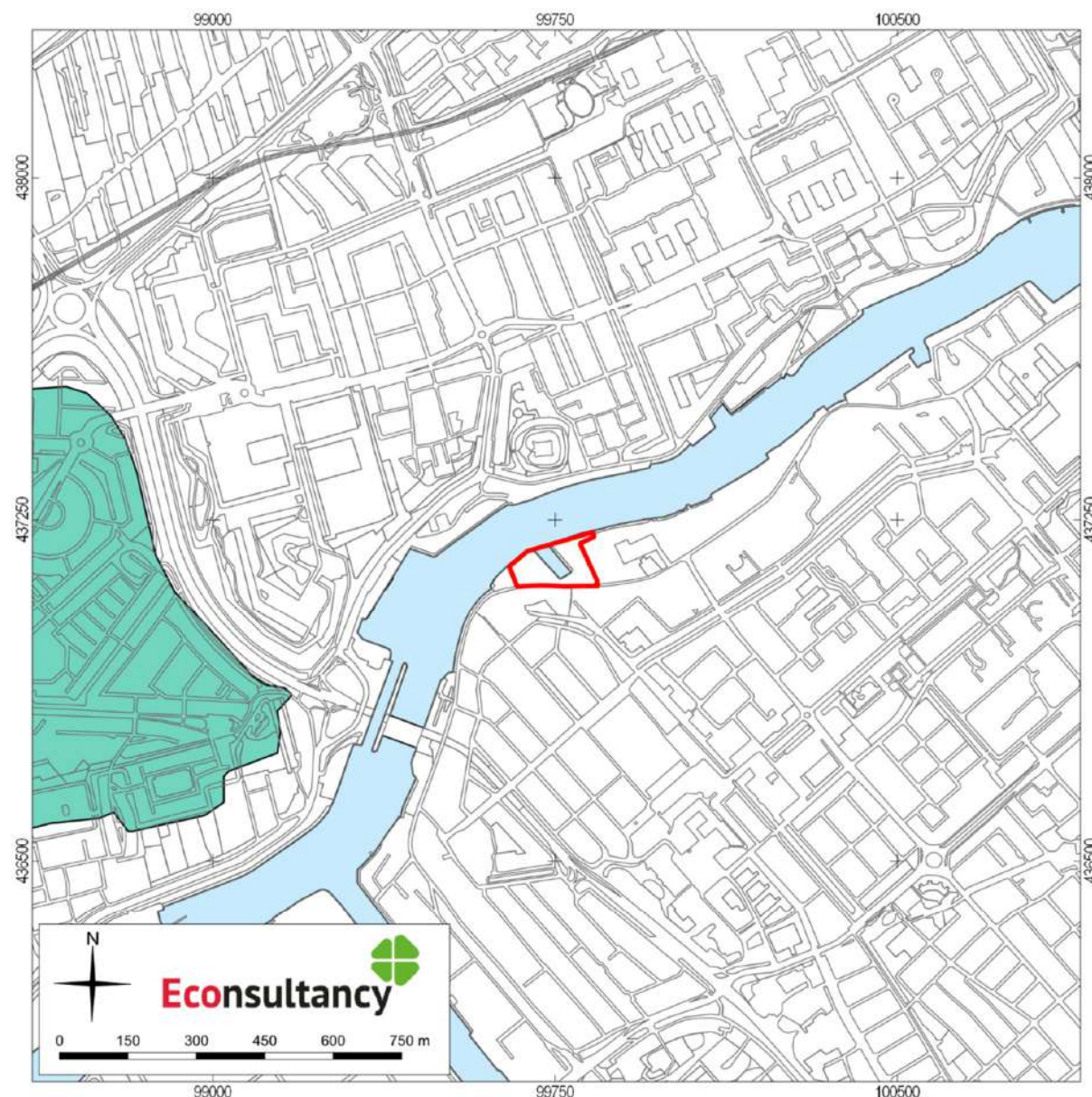
- Laatholocene meandergordels
- Middenholocene meandergordels
- Vroegholocene meandergordels
- Jonge Dryas-terras (Terras X)
- Laatglaciale meandergordels
- Laatpleniglaciale terrassen
- Vroeg- en middenpleniglaciale terrassen

Figuur 7. Het plangebied op de paleogeografische kaart

Figuur 8. Het plangebied op de geomorfologische kaart

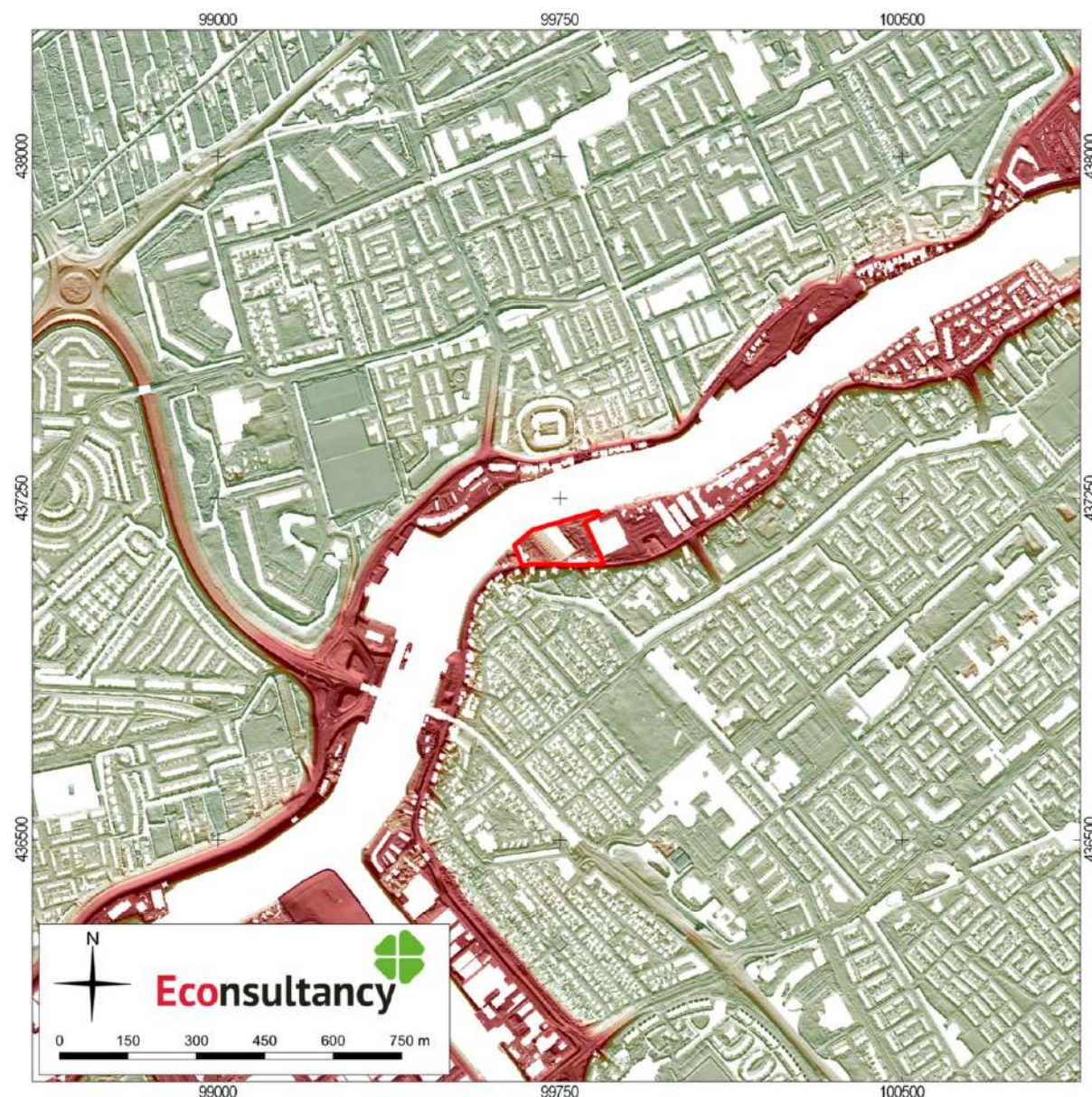
Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Het plangebied op de Geomorfologische kaart 1: 50.000 van Nederland. Bron: NGR/Wageningen Environmental Research, 2019.

Legenda

- geomorfologische kaart; water
- Vlakte van getij-afzettingen
- plangebied

Figuur 9. Maaiveldhoogte in het plangebied

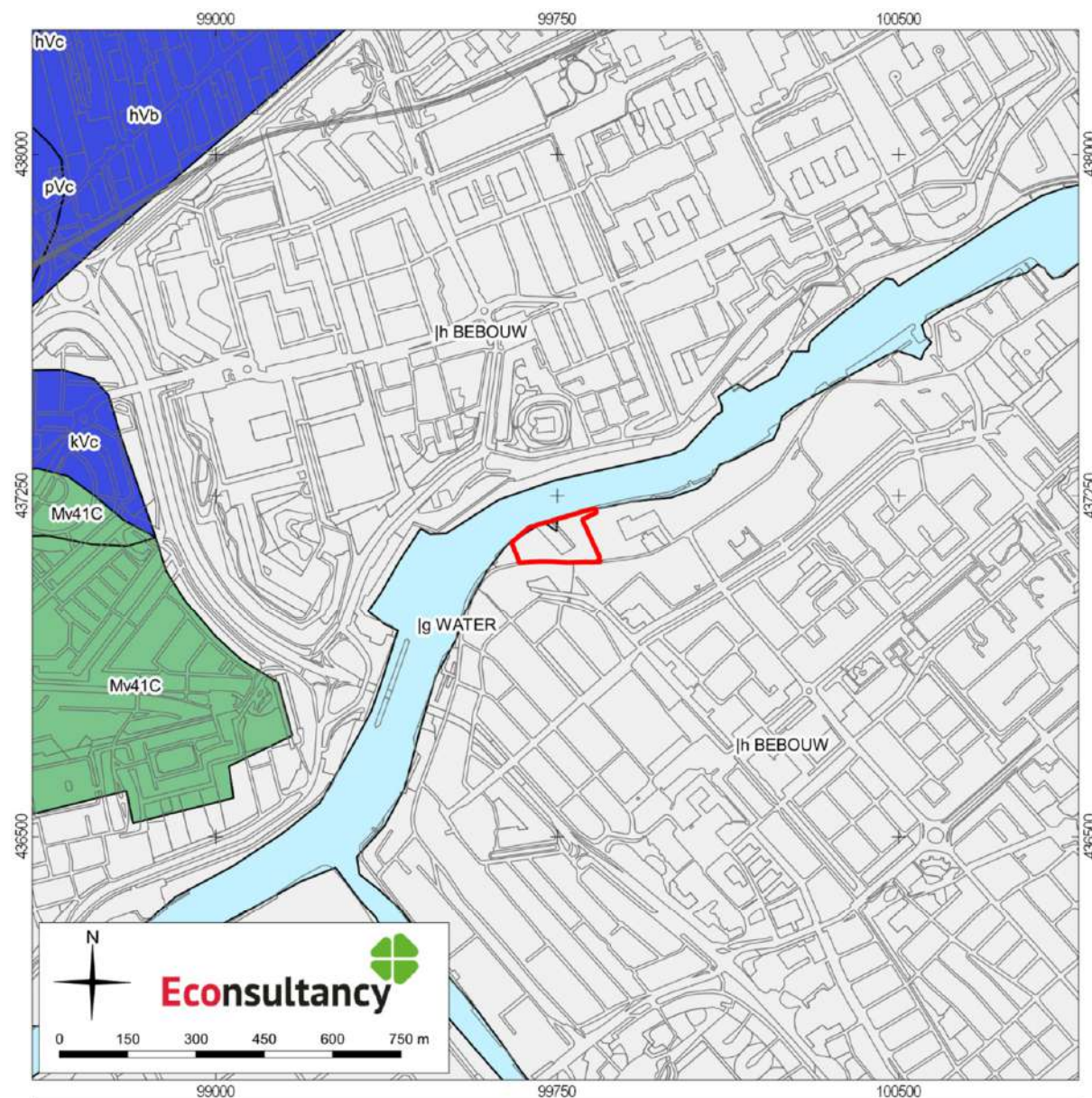
Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Het plangebied op het actueel hoogtebestand (AHN3). Bron: PDOK/Rijkswaterstaat.

Legenda

- plangebied
- maai veld hoogte (m NAP)
- -4.45
- -2.93
- -1.41
- 0.107
- 1.63
- 3.15

Figuur 10. Het plangebied op de bodemkaart

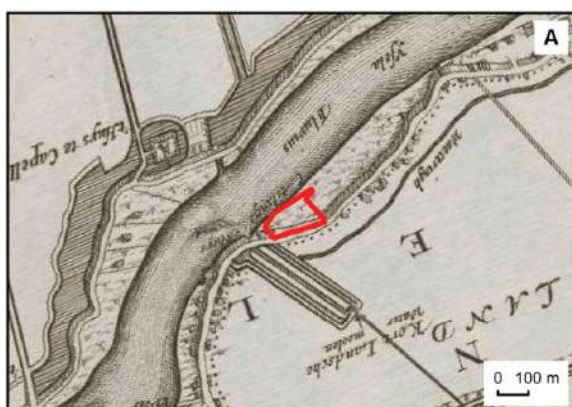
Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Het plangebied op de bodemkaart. Bron: NGR/Wageningen Environmental Research, 2018.

Legenda

- plangebied
- water/moeras
- bebouwing
- directvaaggronden
- weideveengronden
- waardveengronden
- koopveengronden

Figuur 11. Het plangebied op historisch kaartmateriaal

Het plangebied op de kaart van het Hoogheemraadschap Rijnland uit de 17e eeuw. Bron: ODMH.

Het plangebied op de kaart van Blaeu uit 1645. Bron: Kustverlichtingsmuseum Hoek van Holland.

Het plangebied op de kadastrale minuut uit 1811 - 1832. Bron: RCE.

Situatie circa 1880. Bron: Topotijdreis.

Situatie circa 1940. Bron: Topotijdreis.

Situatie circa 1962. Bron: Topotijdreis.

Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Het plangebied op historische kaarten.

Legenda

plangebied

Situatie circa 1963. Bron: Topotijdreis.

Situatie circa 1970. Bron: Topotijdreis.

Situatie circa 1975. Bron: Topotijdreis.

Situatie circa 1984. Bron: Topotijdreis.

Situatie circa 1988. Bron: Topotijdreis.

Situatie circa 2014. Bron: Topotijdreis.

Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

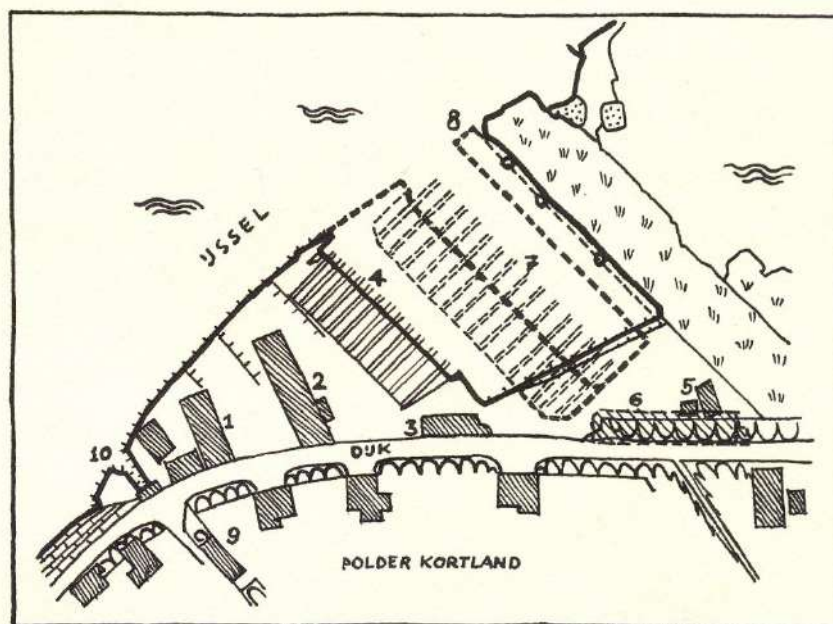
Het plangebied op historische kaarten.

Legenda

 plangebied

Figuur 12. Werfterrein firma Otto, rond 1900

1. Rehoboth (gesloopt)
2. Houten loods met woning
3. Oude smederij (gesloopt)
4. Oude helling (gesloopt)
5. Oud schuurtje (gesloopt)
6. Nieuwe smederij
7. Nieuwe dwarshelling
8. Nieuwe kade
9. Gemaal
10. Kortlandse sluis
11. Directeurswoning

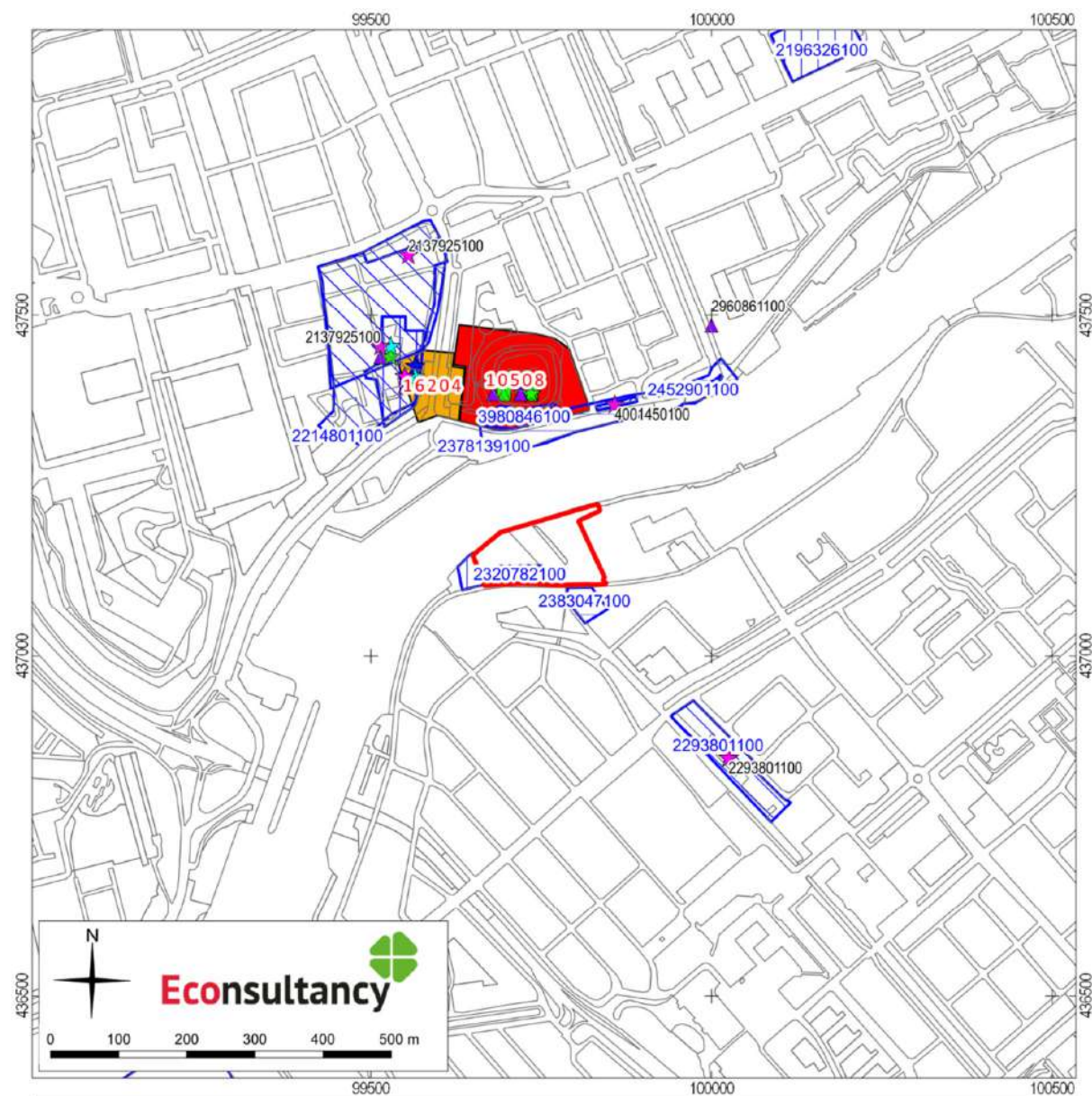
Bron: Ontwikkelvisie IJsseldijk e.o. Krimpen aan de IJssel, versie 3, 2020; SAK

Figuur 13. Foto's van de werf

Bron: Ontwikkelvisie IJsseldijk e.o. Krimpen aan de IJssel, versie 3, 2020

Figuur 14. Archeologische waarden en onderzoeken

Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Archeologische waarden en onderzoeken in de omgeving van het plangebied. Bron: ARCHIS3/AMK.

Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Legenda bij de archeologische waarden- en onderzoekenkaart. Bron: ARCHIS3/AMK.

Legenda

 plangebied

AMK-terreinen

 Terrein van archeologische waarde

 Terrein van hoge archeologische waarde

 Terrein van zeer hoge archeologische waarde

 Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd

onderzoeken

 bureauonderzoek

 booronderzoek

 proefsleuven

 begeleiding

 opgraving

 overig

vondsten, complextype

 nederzetting

 grafcontext

 verdedigingswerk

 religieuze context

 onbepaald

vondsten, datering

 Paleolithicum

 Mesolithicum

 Neolithicum

 Bronstijd

 IJzertijd

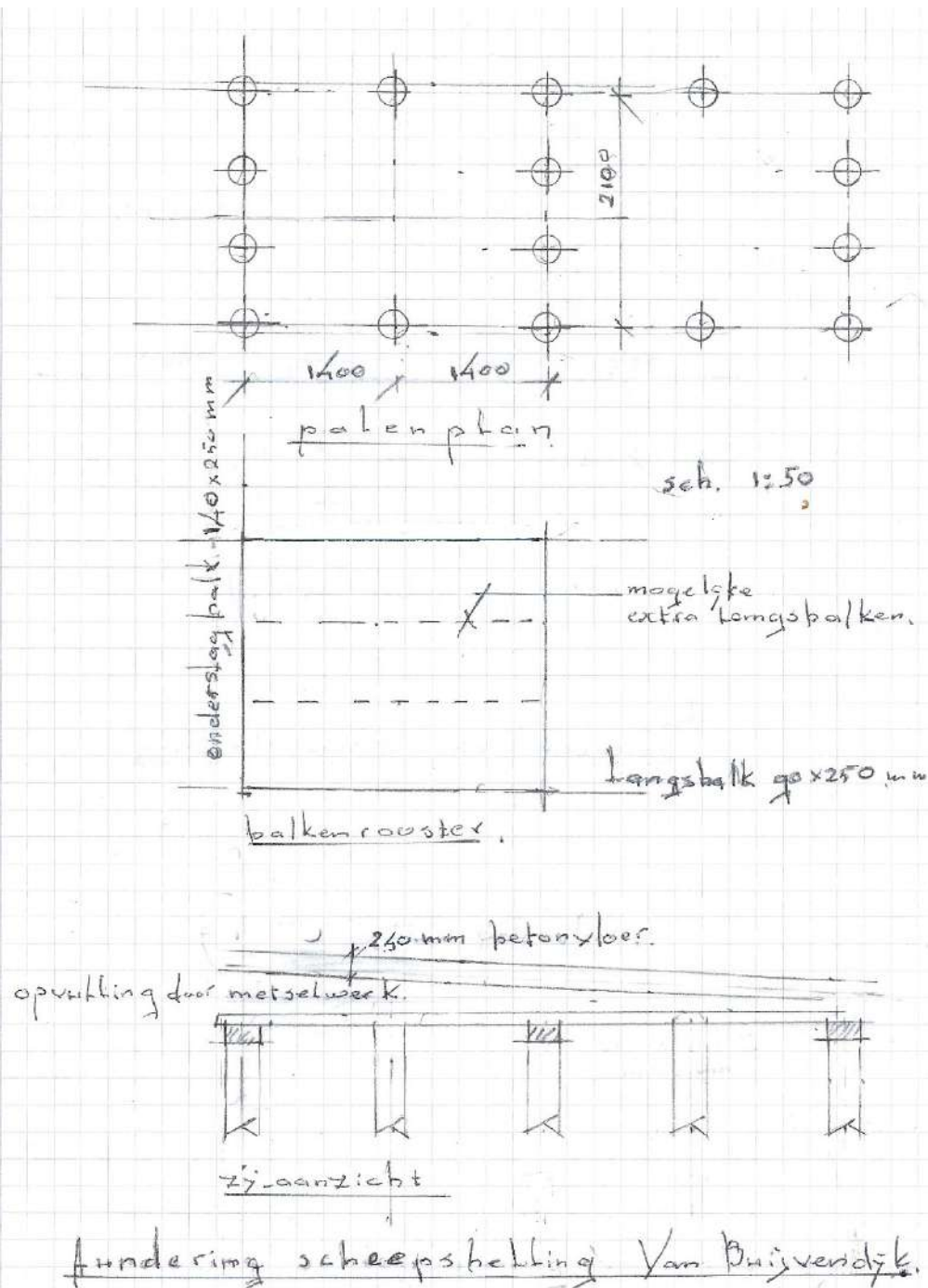
 Romeinse tijd

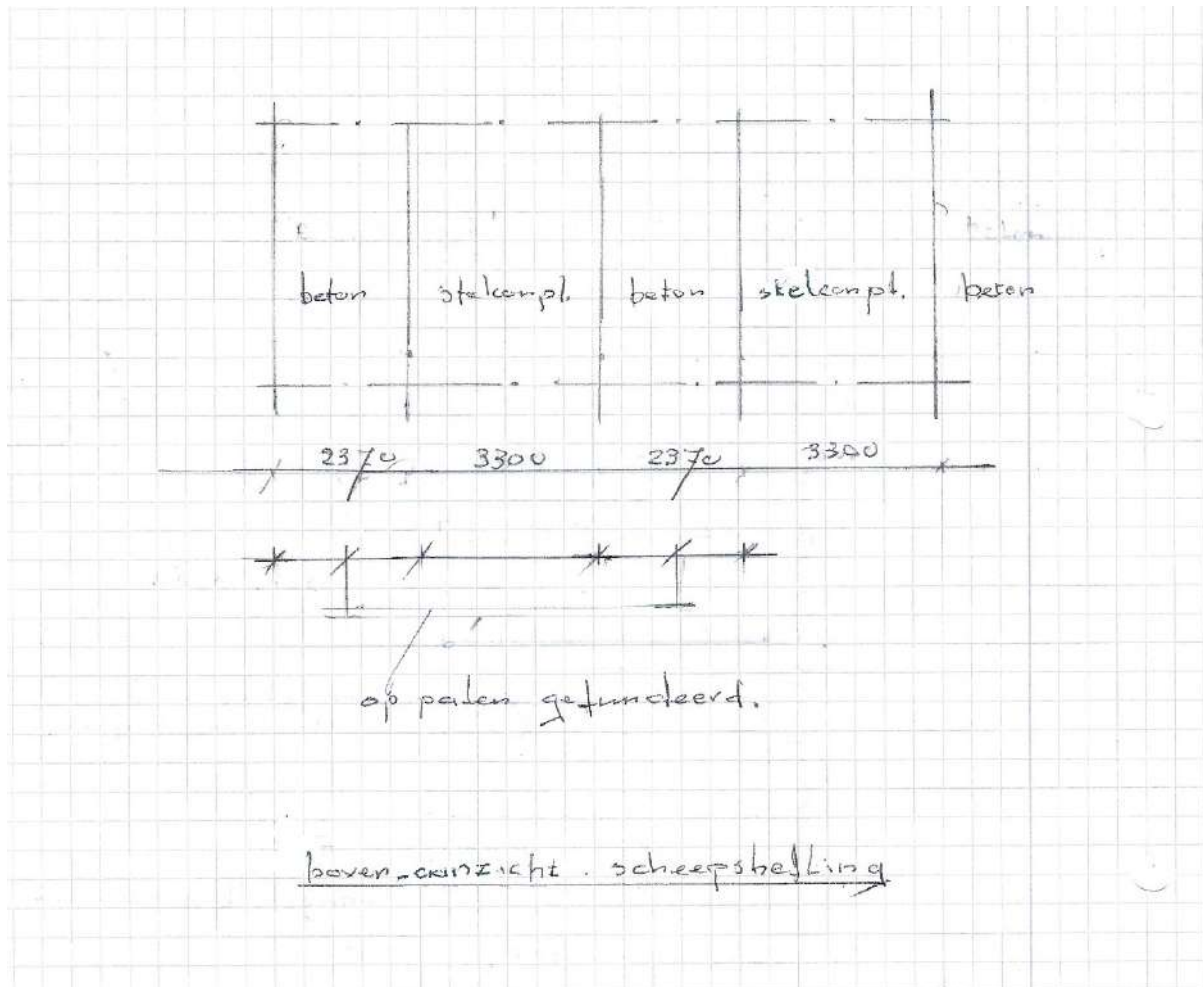
 Middeleeuwen

 Nieuwe tijd

 Onbepaald

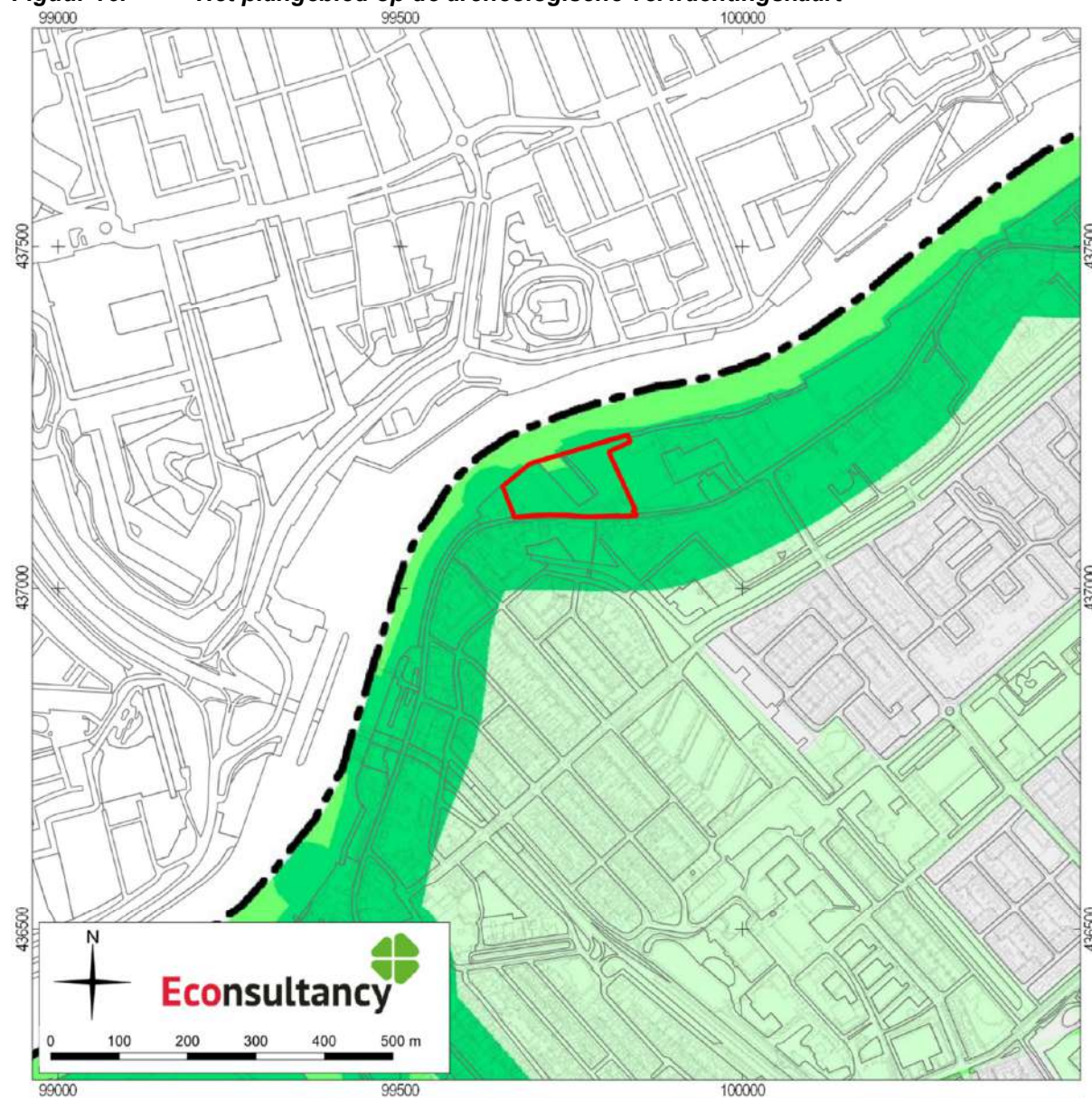
Figuur 15. Funderingsconstructie scheepshelling

Bron: SAK, Baas, 2021

Figuur 16. *Het plangebied op de archeologische verwachtingskaart*

Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Het plangebied op de archeologische verwachtingskaart. Bron: Gemeente Krimpen aan den IJssel.

Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Legenda bij de archeologische verwachtingskaart. Bron: Gemeente Krimpen aan den IJssel.

Legenda

 plangebied

Archeologische verwachting

 Hoge Verwachting

 Middelhoge verwachting

 Lage verwachting

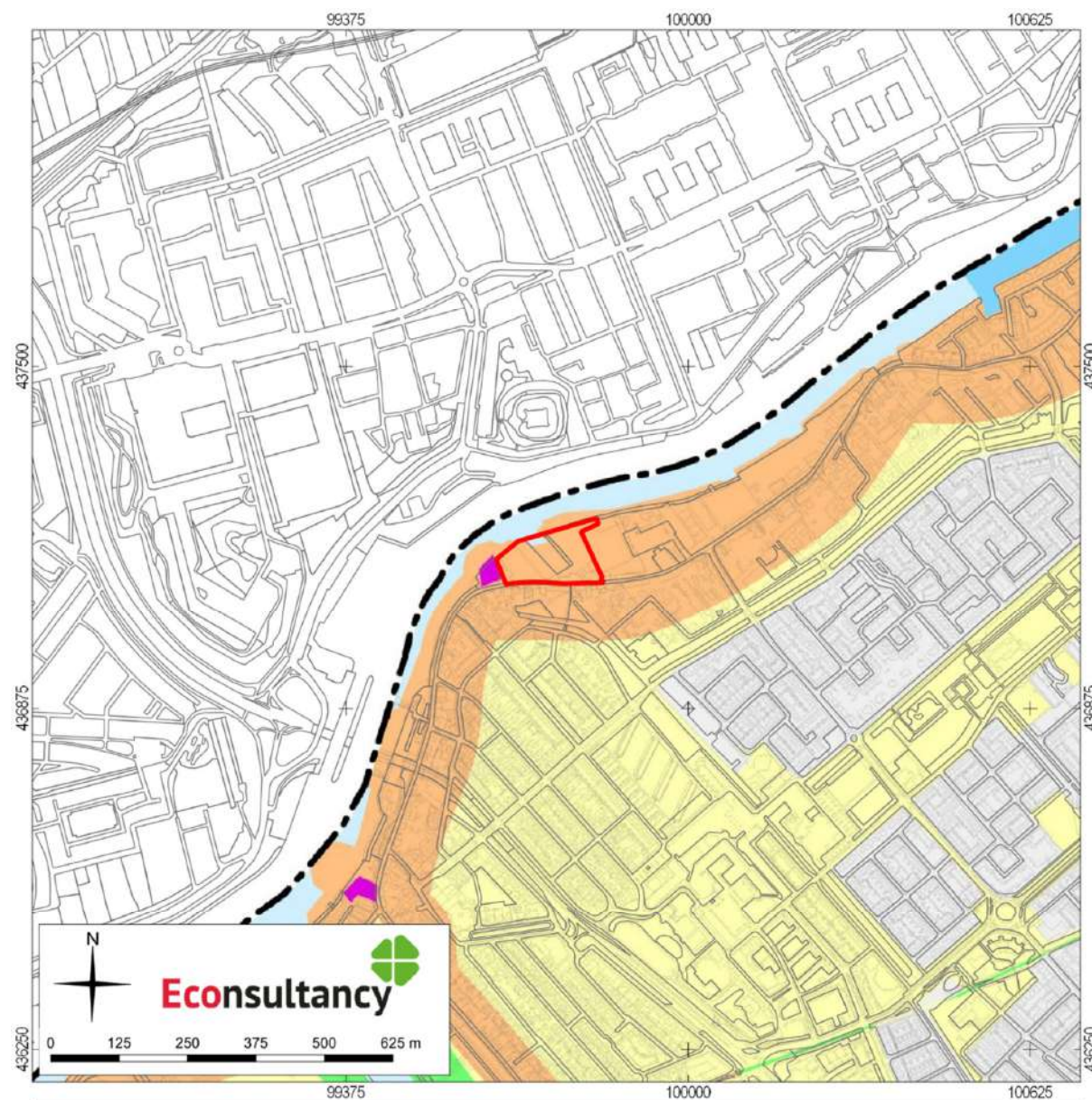
 Geen verwachting

Overig

 Topografie

 Gemeentegrens

Figuur 17. Archeologische beleidskaart

Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Het plangebied op de gemeentelijke beleidskaart. Bron: Gemeente Krimpen aan den IJssel.

Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Legenda bij de beleidskaart. Bron: Gemeente Krimpen aan den IJssel.

Legenda

 plangebied

Archeologische verwachting voor land

Categorie 1: vindplaatsen

 Categorie 1

Categorie 2: hoge archeologische verwachtingswaarde

 Categorie 2a

 Categorie 2b

Categorie 3: middelhoge archeologische verwachtingswaarde

 Categorie 3a

 Categorie 3b

Categorie 4: lage archeologische verwachtingswaarde

 Categorie 4

Archeologische verwachtingswaarde voor water

 Categorie 5: hoge verwachting

 Categorie 6: middelhoge verwachting

Geen archeologische verwachting

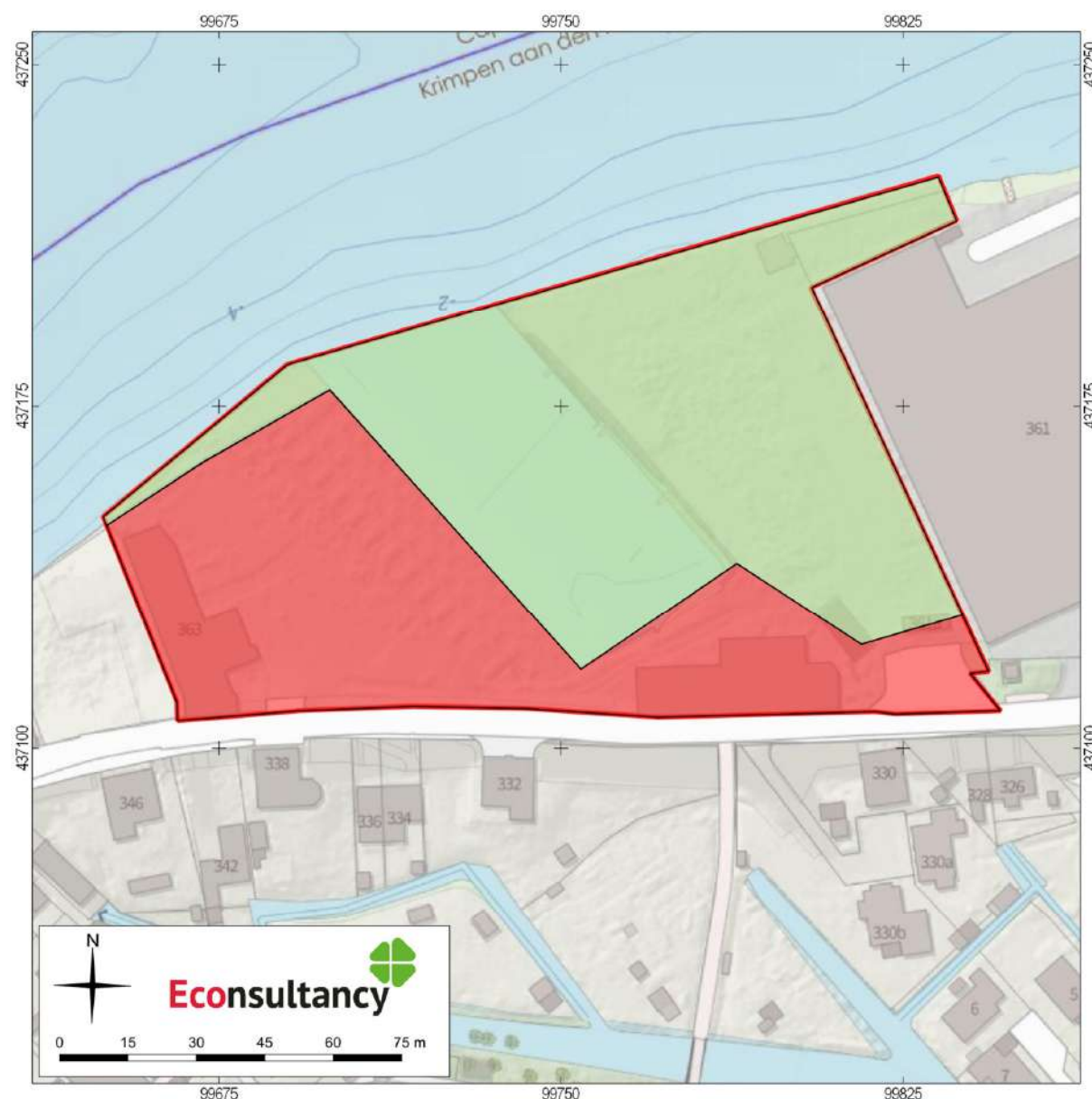
 Geen verwachting

Overig

 Topografie

 Gemeentegrens

Figuur 18. Advies

Archeologisch vooronderzoek IJsseldijk 363 in Krimpen aan den IJssel, gemeente Krimpen aan den IJssel (18743.001).

Advies voor het plangebied, geprojecteerd op de topografische kaart (1:25.000). Bron: J.W. van Aalst, www.opentopo.nl.

Legenda

- plangebied
- Geen dubbelbestemming
- Waarde Archeologie

Bijlage 1 Overzicht geologische en archeologische tijdvakken

Ouderdom in jaren	Chronostratigrafie					MIS	Lithostratigrafie					
11.755 12.745 13.675 14.025 15.700 29.000 50.000 75.000 115.000 130.000 370.000 410.000 475.000 850.000 2.600.000	Kwartair	Laat	Holoceen			1	Formaties: Naaldwijk (marien), Nieuwkoop (veen), Echteld (fluviaal)		Formatie van Beegden			
			Laat	Weichselien (ijstijd)	Laat-Weichselien (Laat-Glaciaal)	Late Dryas (koud)	2	Formatie van Kreftenheye				
						Allerød (warm)						
						Vroege Dryas (koud)						
						Bølling (warm)						
						Laat-Pleniglaciaal						
			Laat	Weichselien (ijstijd)	Midden-Weichselien (Pleniglaciaal)	Midden-Pleniglaciaal	3					
						Vroeg-Pleniglaciaal	4					
						Vroeg-Weichselien (Vroeg-Glaciaal)					5a	
			Pleistoceen	Weichselien (ijstijd)	Midden-Weichselien (Pleniglaciaal)		5b					
						5c						
						5d						
		Eemien (warme periode)				5e						
		Midden	Midden	Saalien (ijstijd)			6				Formatie van Urk	Formatie van Drente
				Holsteinien (warme periode)			Formatie van Sterksel					
Elsterien (ijstijd)												
Cromerien (warme periode)												
Vroeg	Vroeg			Pre-Cromerien								

Cal. jaren v/n Chr.	¹⁴ C jaren	Chronostratigrafie		Pollen zones	Vegetatie	Archeologische perioden	
1950	0	Laat	Subatlanticum koeler vochtiger	Vb2	Loofbos eik en hazelaar overheersen haagbeuk veel cultuurplanten rogge, boekweit, korenbloem	Nieuwe tijd	
1500				Vb1		Middeleeuwen	
450				Va		Romeinse tijd	
0		Midden	Subboreaal koeler droger	IVb	Loofbos eik en hazelaar overheersen beuk>1% invloed landbouw (granen)	IJzertijd	
12				IVa		Bronstijd	
800	815					Neolithicum	
2000	2650	III	Loofbos eik, els en hazelaar overheersen in zuiden speelt linde een grote rol	Mesolithicum			
3755	5000						
4900							
5300		Vroeg	Boreaal warmer	II	den overheerst hazelaar, eik, iep, linde, es		
7020	8000						
8240	9000						
8800		I	Preboreaal warmer	I	eerst berk en later den overheersend		
11.755	10.150						
12.745	10.800						
13.675	11.800	Laat-Pleistoceen Weichselien (ijstijd)	Laat-Weichselien (Laat-Glaciaal)	Late Dryas	LW III	parklandschap	
14.025	12.000			Allerød	LW II		dennen- en berkenbossen
15.700	13.000			Vroege Dryas	LW I		open parklandschap
				Bølling			open vegetatie met kruiden en berkenbomen
35.000		Midden-Pleistoceen	Midden-Weichselien (Pleniglaciaal)		perioden met een poolwoestijn en perioden met een toendra	Laat-Paleolithicum	
75.000							
115.000							
130.000							
		Eemien (warme periode)			loofbos	Midden-Paleolithicum	
300.000		Saalien (ijstijd)				Vroeg-Paleolithicum	

Chronostratigrafie voor Noordwest-Europa volgens Zagwijn (1974), Vandenberghe (1985) en De Mulder *et al.* (2003). Lithostratigrafie volgens De Mulder *et al.* (2003). Mariene isotop stadium (MIS) volgens Bassinot *et al.* (1994). Atmosferische data volgens Stuiver *et al.* (1998). Zuurstofisotop calibratie (OxCal) versie 3.9 Bronk Ramsey (2003), toegepast op het Laat-Weichselien en het Holoceen. Archeologische periode-indeling en ouderdom volgens de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB). Vegetatie bewerkt volgens Berendsen (2000). Pollenzones volgens P. Vos & P. Kiden (2005).

Bijlage 2 Archeologische monumenten

AMK nr.	Locatie	Datering	Waarde en omschrijving
10508	250 meter ten noorden van het plangebied Slotplein te Capelle aan den IJssel Gemeente Capelle aan den IJssel Coördinaat: 99713/437407	<i>Middeleeuwen laat A - Middeleeuwen laat B</i>	Complex: Kasteel Waarde: Terrein van zeer hoge archeologische waarde Terrein met de resten van het kasteel Capelle uit de Middeleeuwen (1285), de resten van diverse herbouwfases van het kasteel (13de t/m 17de eeuw) en beschoeiing (behorende bij een duiker) uit de Romeinen. Opgraving 1956 ROB. Opgraving 1983 ROB.nse tijd. In de ondergrond bevinden zich de fundamente van een kasteel. De vroegste bouw was die van het kasteel Capelle (1285), de laatste van het Huis Van der Veken (gebouwd in 1612, gesloopt in 1797). De omgrachting is nog zichtbaar. Daarnaast zijn er de resten van een Romeinse duiker en beschoeiing gevonden. De AMK van Zuid-Holland, vervaardigd in 1994, is opgenomen in de (digitale) Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland (CHS). De gehele CHS, en daarmee ook de AMK, was aan herziening toe. Tussen 2004 en 2006 is, op initiatief van en gefinancierd door de Provincie Zuid-Holland, de AMK geheel herzien door middel van een bureauonderzoek. De projectleiding was in handen van Hazenberg Archeologie Leiden. Tijdens het onderzoek werden bestaande terreinen hergewaardeerd en nieuwe terreinen geselecteerd. Voor elk terrein is een advies gegeven voor wat betreft de waardering en/of begrenzing. Dit advies is telkens voorgelegd aan een selectiecommissie, waarin vertegenwoordigers van de provincie, de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM), de Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland, de Universiteit van Amsterdam en gemeentelijke archeologen zitting hadden. Wijziging begrenzing ten opzichte van AMK 1994: Ja. Datum wijziging Archis: 4-4-2007. De resultaten van het onderzoek (inclusief mogelijke wijzigingen in de begrenzing) zijn toegevoegd aan Livelink. Oude omschrijving Archis/CMA. CAA: 37HZ-6 MK'80: (11). In 1956 zijn bij egalisatiewerkzaamheden op een stuk land, achter het kasteelleiland, Middeleeuwse en latere funderingen aangetroffen
16204	300 meter ten noordwesten van het plangebied Rozenburcht, Slotlaan te Capelle aan den IJssel Gemeente Capelle aan den IJssel Coördinaat: 99591/437399	<i>Romeinse tijd midden A - Romeinse tijd midden B</i>	Complex: Dam, Duiker Waarde: Terrein van hoge archeologische waarde Terrein met resten van een dam en duikers uit de Romeinse tijd (2de eeuw) Tijdens het onderzoek van BOOR werd een dam en enkel duikers aangetroffen. In de ophogingslagen van de dam en de kreekvulling aan beide kanten is Romeins aardewerk gevonden, dat voor 98 % bestond uit importaardewerk. Actualisering Archeologische Monumentenkaart Zuid-Holland 2004-2006 De AMK van Zuid-Holland, vervaardigd in 1994, is opgenomen in de (digitale) Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland (CHS). De gehele CHS, en daarmee ook de AMK, was aan herziening toe. Tussen 2004 en 2006 is, op initiatief van en gefinancierd door de Provincie Zuid-Holland, de AMK geheel herzien door middel van een bureauonderzoek. De projectleiding was in handen van Hazenberg Archeologie Leiden. Tijdens het onderzoek werden bestaande terreinen hergewaardeerd en nieuwe terreinen geselecteerd. Voor elk terrein is een advies gegeven voor wat betreft de waardering en/of begrenzing. Dit advies is telkens voorgelegd aan een selectiecommissie, waarin vertegenwoordigers van de provincie, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), de Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland, de Universiteit van Amsterdam en gemeentelijke archeologen zitting hadden. Status terrein voor de actualisering: - Beslissing commissie: dit terrein krijgt de status van terrein van Hoge Archeologische Waarde. Wijziging begrenzing t.o.v. AMK 1994: Ja/nieuw monument. Datum wijziging Archis: 4-4-2007

Bijlage 3 Onderzoeksmeldingen

21-04-2022 17:04

Archis 3 - zoeken

Zaak

Zaaktype	Registratie niet-rapportplichtige onderzoeksmelding
Zaakidentificatie	2320782100
Voorafgaand onderzoek	-
Archis2	45572
Onderzoeksmeldingsnr	
Eigen kenmerk project	-
Verwerving	verwervingswijzen~archeologisch~non-destructief~archeologisch: bureauonderzoek
Uitvoerder	Ex-Situ arch. advies en projectbureau
Bevoegd gezag	particulier
Provincie	Zuid-Holland
Gemeente	Krimpen aan den IJssel
Plaats	Krimpen aan den IJssel
Toponiem	IJsseldijk 363
X coördinaat	99718
Y coördinaat	437121
Startdatum veldwerk	03/03/2011
Verwachte einddatum veldwerk	04/03/2011
Meldingsdatum	03/03/2011
Omschrijving	Het betreft een bureauonderzoek op het terrein van een scheepswerf. Op dat terrein staan twee loodsen, waarvan er een wordt afgebroken en in dit plangebied weer wordt opgebouwd. De funderingswerkzaamheden zouden archeologische resten kunnen aantasten. Opdracht van Conserf BV, het bouwhistorisch adviesbureau dat het restauratieplan heeft opgesteld.
Status zaak	Onderzoek afgemeld op 26-05-2015

Zaakdocumenten

Document ID	2005559
Archis2	21601
Rapportmeldingsnr	
Auteur	Raczynski Henk, Y.
Titel	Scheepswerf Van Duijvendijk Krimpen aan de IJssel Archeologisch Bureauonderzoek
Jaar	2011
Reeks	Ex-situ rapport
Volgnr	---
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeorapporten/16/AR21601
Externe Link	-

21-04-2022 17:08

Archis 3 - zoeken

Zaak

Zaaktype	Registratie rapportplichtige onderzoeksmelding
Zaakidentificatie	2049262100
Voorafgaand onderzoek	-
Archis2	6742
Onderzoeksmeldingsnr	
Eigen kenmerk project -	
Verwerving	verwervingswijzen~archeologisch~non-destructief~archeologisch: boring
Uitvoerder	Archeomedia
Bevoegd gezag	particulier
Provincie	Zuid-Holland
Gemeente	Krimpen aan den IJssel
Plaats	Krimpen aan den IJssel
Toponiem	IJsseldijk 365
X coördinaat	99646
Y coördinaat	437119
Startdatum veldwerk	06/08/2002
Verwachte einddatum veldwerk	07/08/2002
Meldingsdatum	01/01/2004
Omschrijving	Verkennd archeologisch veldonderzoek aan IJsseldijk 365, n.a.v. de geplande bouw van appartementen. Complex type(n): (bebouwing bij) scheepswerf Datering: 18e-20e eeuw
Status zaak	Onderzoek afgemeld op 26-05-2015

21-04-2022 17:06

Archis 3 - zoeken

Zaak

Zaaktype	Registratie niet-rapportplichtige onderzoeksmelding
Zaakidentificatie	2383047100
Voorafgaand onderzoek	-
Archis2	53804
Onderzoeksmeldingsnr	-
Eigen kenmerk project	-
Verwerving	verwervingswijzen~archeologisch~non-destructief~archeologisch: bureauonderzoek
Uitvoerder	ADC ArcheoProjecten
Bevoegd gezag	particulier
Provincie	Zuid-Holland
Gemeente	Krimpen aan den IJssel
Plaats	Krimpen aan den IJssel
Toponiem	IJsseldijk 330
X coördinaat	99819
Y coördinaat	437075
Startdatum veldwerk	25/09/2012
Verwachte einddatum veldwerk	26/09/2012
Meldingsdatum	25/09/2012
Omschrijving	-
Status zaak	Onderzoek afgemeld op 26-05-2015

Zaakdocumenten

Document ID	2010375
Archis2 Rapportmeldingsnr	28282
Auteur	Blom, J.M.
Titel	IJsseldijk 330 te Krimpen aan den IJssel. Een Bureauonderzoek.
Jaar	2012
Reeks	ADC-rapport
Volgnr	3209
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeorapporten/27/AR28282
Externe Link	-

Zaak

Zaaktype	Registratie rapportplichtige onderzoeksmelding
Zaakidentificatie	2293801100
Voorafgaand onderzoek	-
Archis2	41963
Onderzoeksmeldingsnr	-
Eigen kenmerk project	-
Verwerving	verwerfingswijzen~archeologisch~destructief~archeologisch: proefputten/proefsleuven
Uitvoerder	BAAC BV
Bevoegd gezag	particulier
Provincie	Zuid-Holland
Gemeente	Krimpen aan den IJssel
Plaats	Krimpen aan den IJssel
Toponiem	Lijsterstraat
X coördinaat	100035
Y coördinaat	436840
Startdatum veldwerk	19/07/2010
Verwachte einddatum veldwerk	26/10/2010
Meldingsdatum	13/07/2010
Omschrijving	-
Status zaak	Onderzoek afgemeld op 26-05-2015

Vondstlocatie

Objectnummer	1094794
Archis2	428613
Waarnemingsnr	
Archis2	416813
Vondstmeldingsnr	
Gemeente	Krimpen aan den IJssel
Plaats	Krimpen aan den IJssel
Toponiem	Lijsterstraat
Eigen kenmerk project	-
X coördinaat	100025
Y coördinaat	436850
Toelichting	In opdracht van de stichting Qua Wonen uit Bergambacht heeft het onderzoeks- en adviesbureau voor Bouwhistorie, Archeologie, Architectuur- en Cultuurhistorie (BAAC bv) een archeologisch onderzoek uitgevoerd te Krimpen aan den IJssel. Aanleiding voor het onderzoek is de herontwikkeling van het terrein waarbij nieuwbouw is voorzien. De nieuwbouwplannen omvatten drie deels onderkelderde appartementblokken die gedeeltelijk uitsteken in de verbrede Molenvliet. Door deze nieuwbouw zullen eventueel in het plangebied aanwezige archeologische resten worden verstoord. Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van Krimpen aan den IJssel, en wordt globaal omgrensd door de Lijsterstraat in het noordoosten, de Noorderstraat in het noordwesten en de Molenvliet in het zuidwesten. Het plangebied lag ten tijde van het onderzoek braak. Tot voor kort was het plangebied deels bebouwd en deels in gebruik als gazon. Binnen het onderzoeksgebied werden de restanten van twee molens uit de nieuwe tijd verwacht. De verwachting voor het terrein voor wat betreft de aanwezigheid van overige archeologische waarden is laag volgens de Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) van de provincie Zuid-Holland. Op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) is het gebied eveneens als laag gekarteerd. Uit een

21-04-2022 17:06

Archis 3 - zoeken

bureauonderzoek van de Historische Kring Krimpen aan den IJssel is gebleken dat binnen het plangebied twee poldermolens hebben gestaan. Op 19 juli 2010 zijn twee proefsleuven aangelegd om de exacte locatie van de beide molens te bepalen en te onderzoeken of de resten behoudenswaardig zijn. Tijdens het onderzoek is behalve de locatie van de beide molens ook een geul aangetroffen waarin veel vondstmateriaal uit de nieuwe tijd is gevonden.

Vondsten

Objectnummer	Aantal	Materiaal	Type	Begin datering	Eind datering	Omschrijving
329765	1	glas	kelk	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
329754	37	keramiek	industrieel wit (Maastrichts)	Laat Midden	Laat Midden	
329755	1	keramiek	baksteen	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	Puinfundering van de Hoge Molen, 6- of 8-kantig
329756	1	keramiek	baksteen	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	Iets baksteenpuin, de Lage Molen, mogelijk uit hout opgetrokken.
329757	12	keramiek	steengoed geglazuurd	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
329758	1	keramiek	Engels ('creamware/blackware/pearlware')	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
329759	8	keramiek	Fayence	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
329760	3	keramiek	witbakkend geglazuurd aardewerk	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
329761	4	keramiek	pijp	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
329762	2	glas	onbekend	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
329763	11	keramiek	porselein	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
329764	33	keramiek	roodbakkend geglazuurd aardewerk	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
329766	1	glas	vensterglas	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
329767	2	glas	fles	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
329768	3	glas	fles	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	

[https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\('':2293801100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:('':2293801100')))))

2/3

21-04-2022 17:06

Archis 3 - zoeken

Complexen

Objectnummer	Type	Begin datering	Eind datering	Omschrijving
154287	molenNieuwe Tijd	MiddenNieuwe Tijd	Laat	
154288	molenNieuwe Tijd	MiddenNieuwe Tijd	Laat	
154289	molenNieuwe Tijd	MiddenNieuwe Tijd	Laat	
154290	molenNieuwe Tijd	MiddenNieuwe Tijd	Laat	
154291	molenNieuwe Tijd	MiddenNieuwe Tijd	Laat	
154292	molenNieuwe Tijd	MiddenNieuwe Tijd	Laat	
154293	molenNieuwe Tijd	Laat	Nieuwe Tijd	Laat
154294	molenNieuwe Tijd	MiddenNieuwe Tijd	Laat	
154295	molenNieuwe Tijd	MiddenNieuwe Tijd	Laat	
154296	molenNieuwe Tijd	MiddenNieuwe Tijd	Laat	
154297	molenNieuwe Tijd	Laat	Nieuwe Tijd	Laat
154298	molenNieuwe Tijd	MiddenNieuwe Tijd	Laat	
154299	molenNieuwe Tijd		Nieuwe Tijd	
154300	molenNieuwe Tijd	MiddenNieuwe Tijd	Laat	
154301	molenNieuwe Tijd	MiddenNieuwe Tijd	Laat	

Zaakdocumenten

Document ID	203264275858
Archis2	21597
Rapportmeldingsnr	
Auteur	Glind van de, M.
Titel	Krimpen aan den IJssel Lijsterstraat. inventariserend veldonderzoek dmv proefsleuven
Jaar	2011
Reeks	BAAC-rapport
Volgnr	A-10.0211
Link	-
Externe Link	-
Document ID	2003588
Archis2	21597
Rapportmeldingsnr	
Auteur	Glind, M. van de
Titel	Krimpen aan den IJssel Lijsterstraat Inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven
Jaar	2011
Reeks	BAAC-rapport
Volgnr	A-10.0211
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeorapporten/16/AR21597
Externe Link	-

